

2015

Teadlik ja salliv noor kodanik

Irina Golikova

Sillamäe Lastekaitse Ühing

Autor: Irina Golikova ja essede autorid

Peatoimetaja: Vassili Golikov

Tõlk: Tatjana Raudsepp

Toimetajad: Nadežda Timofejeva, Eigo Varemäe, Triin Tarendi, Julia Sommer, Nicolai Tsveatcov

Kujundus: Eigo Varemäe, Artjom Fomin

Käesolev kogumik on valminud projekti "Teadlik ja salliv noor kodanik" raames. Kogumiku koostamist rahastas Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed, Haridus- ja Teadusministeerium, Sillamäe Lastekaitse Ühing. Projekti toetavad ja koostööpartnerid: Tallink Grupp, Tartu Ülikooli Narva kolledž, ATKO Bussiliinid ja teised.

All esitatud info on autorite seisukoht. Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed, Haridus- ja Teadusministeerium ja Sillamäe Lastekaitse Ühing ei vastuta võimalike tagajärgede eest käesoleva kogumiku materjalide kasutamisel.

Digiversiooniga saab tutvuda meie veebilehel www.sscw.ee

© Sillamäe Lastekaitse Ühing 2015

ISBN 978-9949-9761-0-2 (trükis)

ISBN 978-9949-9702-8-5 (pdf)

SISUKORD

Projektist.....	4
Kes me oleme?	6
Sissejuhatus	7
I osa: Sallivus.....	8
1.1 Sallivuse mõiste	8
1.2 Sallivus ja sallimatus.....	10
1.3 Pseudosallivus.....	11
1.4 Emotsionaalne stabiilsus.....	12
1.5 Salliv käitumine	13
1.6 Sallivuse isiklik mõõtmine.....	14
1.7 Kultuuridevaheline dialoog pagulastega.....	15
1.8 Salliva suhlemise reeglid	17
II osa: parimad konkursi esseed ja fotod.....	18
2.1 Essee "Teadlik ja salliv noor kodanik", autor Ruzana Gubaidulina	18
2.2 Essee "Teadlik ja salliv noor kodanik", autor Aleksandra Kiseljova.....	20
2.3 Essee "Teadlik ja salliv noor kodanik", autor Jekaterina Plohih	22
2.4 Essee "Kultuuridevaheline dialoog ja kodaniku aktiivsus minu kogukonnas", autor Ksenia Zahharkina	24
2.5 Essee "Kultuuridevaheline dialoog ja kodanikuaktiivsus minu kogukonnas", autor Elisabeth Purga	25
2.6 Essee "Kultuuridevaheline dialoog ja kodaniku aktiivsus minu kogukonnas", autor Jelizaveta Nikolas	26
2.7 Essee "Teadlik ja salliv noor kodanik", autor Anu Ots	27
2.8 Konkursi võitja Anastasia Volkova fotod.....	28
2.9 Konkursi võitja Kohtla-Järve Noortekeskuse foto.....	29
2.10 Konkursi võitja Nelli Palikov foto.....	29
III osa: Osa Õppematerjalid	30
3.1 Mäng "Sallivus: mis see on?"	30
3.2 Mäng "Sallivuse vool"	31
3.3 Mäng "Salliv isik: Kui ma..."	32
3.4 "Mina ja Meie: Enesehinnang"	33
3.5 Üks naine saunas rääkis: sallivusest ja pagulastest.....	34
3.6 Mäng "Kurdid või katkine telefon"	35
3.7 Ärimäne "Olen vastutav isik"	35
3.8 Mäng "Sallivuse puu"	36
3.9 Kommunikatiivse sallivuse küsimustik V.V. Boiko.....	36
Kokkuvõte.....	39
Kasutatud kirjandus.....	41
Märkused	42

Projektist

Projekt: teadlik ja salliv noor kodanik

Käesolev projekt tõi kokku erineva taustaga erinevast rahvusest noort, et ühiselt käsitleda noore inimese rolli ühiskonnas ja arutleda selliseid mõisteid nagu kodakondsus ja selle tähtsus ning sallivus ja kultuuridevaheline dialoog.

Seminaridel noored tutvustasid noortele mitte ainult nende võimalusi oma kogukonnas, kuid ka kogu riigi tegevuses kaasaraäkimisest ning õpetasid ja julgustasid noori oma ideid täiustama ja ellu viima. Projekti käigus avaldati hariduslikel eesmärkidel kogumik, mis sisaldab kasutatud teoreetilist materjali, noorte ideed ja nägemus oma tulevikku puudutavast ning nende panusest ühiskonda.

Projekti kulminatsioon oli Noortefoorum, mis toimus kodanikupäeval 24. novembril, mille raames oli tähelepanu noortel endil, mitte ekspertidel, kelle noorusajad jäid kaugesse minevikku. Projekti eesmärgiks oli arendada noorte võimalusi, aktiivsust ja nende kaasaraäkimist nii kooli, linna, maakonna kui ka riigi tasemel ning noorte õpetamine ja julgustamine oma ideid täiustamisel ja ellu viimisel. Arutleti koos ka kriitilise teemana Eesti kodanikuks olemist ja võimalusi leida potentsiaalselt efektiivseid väljundeid aktiivseks kodanikuks olemisel.

Projekt propageeris avatumat suhtumist multikultuursesse ühiskonda noorte ja vanemate seas, erinevate aktuaalsete probleemide teadvustamist ning lahenduste otsimist. Ühe olulise projekti eesmärgina oli edendada ühiskonnas nn peer-to-peer hariduse osakaalu ja tähtsust, mille raames saab avada ja luua võimalusi, kus noored saavad ise luua õppematerjale ja avaldada arvamust ning õppida ise harides teisi. Inimloomuses on kuulata eelkõige endasugust. Seda põhimõtet jälgiti ka antud projekti juures, kus noor inimene on loova osalisena nii õppematerjalide koostamise juures, kui hilisemal noortekonverentsil.

Projekti eesmärgiks oli luua ja kaasata noorte nägemus kodakondsusest kui mõistest ja institutsioonist ning efektiivsest multikultuursest ühiskonnast, mida Eesti paratamatult on. Seetõttu on kindlasti eesmärgiks kaasata õppeseminaaridel nii emakeelena eesti keelt kõnelevaid noori kui ka emakeelena vene keelt kõnelevaid noori; kogu projekti puudutav info levitatakse nii eesti kui vene keeles, kõik valmivad õppematerjalid koostatakse nii eesti kui ka vene keeles ja foorum viiakse läbi kakskeelsena, et edendada kahe kogukonna omavahelist sallivust ja julgustada tihedamat läbikäimist.

Tegevused:

- Essee -ja fotokonkurss ,kuhu olid oodatud osalema erineva vanusega noored. (september - november)
- Raamatu (kogumiku) valmistamine ja avaldamine „Salliv ja teadlik noor“ - sallivust ja kodakondsust käsitleval teemal.
- 1 seminar koolis: Narvas (25. septembril)
- Noortefoorumi korraldamine koostöös koolide ja noorteorganisatsioonidega ning koostööpartneritega (IVNK, IVEK, Kultuuriministerium ja erinevad eksperdid). (26. novembril Narva Kolledžis)

Projekti sihtrühmaks olid 14.-26. aastased noored inimesed, kes olid erineva etnilise kuuluvuse ja majandusliku taustaga.

Projekti tulemused

Projektis osalejad said uusi teadmisi ja kogemusi ning oskavad paremini realiseerida uusi teadmisi edasises elus ning kasutavad aktiivselt oma uusi oskusi igapäevaelus multikultuurses ühiskonnas, demokraatia ja aktiivse ühiskondliku positsiooni arendamiseks.

Noored said uusi kontakte teiste rahvuste ja kultuuridega, seda nii koostöö läbi kui isiklikul tasandil ning seeläbi suhtuvad erinevustesse sallivamalt.

Projekti rahastasid: Haridus- ja Teadusministeerium ning Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed ja projekti koostööpartnerid: Tallink Grupp, Tartu Ülikooli Narva kolledž ja teised.

Kes me oleme?

Sillamäe Lastekaitse Ühing (SLÜ) on avalikes huvides tegutsev mittetulundusühing mis loodi 8.12.1989. SLÜ on oma pikaajalise ajaloo jooksul töötanud aktiivselt selle nimel, et kujundada oma ümbruskonnast laste- ja noortesõbralik keskkond. Aastast aastasse laiendame oma tegevuste ulatust ja käsitlevate teemade hulka, et luua laiapõhjalisi ning ühiskonnas märkimisväärseid ettevõtmisi. Tänapäevaks on SLÜ teinud ja toetanud rohkem kui **150** projekti oma maakonnas, riigis ning üha enam ka rahvusvahelisel tasandil.

Missioon: kaitsta laste õigusi ja võimestada noori.

Visioon: õiglane ja teineteisega arvestav ühiskond, kus nii lapsi kui noori koheldakse kui täisväärtuslikke inimesi.

Sillamäe Lastekaitse Ühingul on käimas järgmised programmid:

- Aktiivse kodaniku ja kodanikuühiskonna arengu programm
- Soolise võrdõiguslikkuse programm
- Co-managemendi programm ja noorte osaluse ja kaasamise otsustus protsessi
- Jätkusuutliku arengu programm
- Lõimumise programm
- Vabatahtliku tegevuse arengu programm
- Laste õiguste programm
- Laste ja perekeskus „Märka last“ Sillamäel – käigushoidmine ja arendamine
- Ida-Virumaa Laste ja Noorte abifond
- Rahvusvahelise koostöö programm
- Tunnustamine lastekaitse valdkonnas "Laste Sõber" konkurss ning kodanikuühiskonna arendamise valdkonnas "Ida-Virumaa kodanikuühenduste tunnustamine"

Rohkem kui kaks aastakümnet tagasi regionaalsel tasandil tegevust alustanud väikesest organisatsioonist on saanud tunnustatud organisatsioon, kes on võimeline edukalt ellu viima projekte nii kohalikul, riiklikul kui rahvusvahelisel tasandil. Sillamäe Lastekaitse Ühing on alatest 1990 a. on Lastekaitse Liidu liige ja kuulub ainsa muukeelse organisatsioonina EKAKI ühiskomisjoni (alatest 2012a.), on Euroopa vaesusevastaste organisatsioonide (EAPN) võrgustiku liige (liige alatest 2010a.), Anna Lindh Foundation Eesti (liige alatest 2007a.) võrgustiku liige ja omab konsultatiivset staatust ÜRO majandus- ja sotsiaalkomisjoni juures (alatest 2014) ja veebruaris 2015a. sai Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu liikmena ning oktoobris 2015 a. Arengukoostöö Ümarlaua liikmena.

SLÜ tegutseb koostöös partnerite/huvigruppidega nagu Eesti Vabariigi Valitsus, Euroopa Komisjon, Euroopa Nõukogu, Araabia Liiga, ÜRO Agentuurid, riiklikud ja rahvusvahelised fondid. Rohkem informatsiooni saadaval ametlikul veebilehel www.sscw.ee

Sissejuhatus

Kunagi ammu Pythagoras ütles targalt, "Ela teistega nii, et teie sõpradest ei saaks vaenlased ja vaenlased sõbruneksid teiega," aga raske on jälgida seda reeglit. Reaalses elus on nii nagu matemaatikas, et saad nii palju, kui ära annad. 21. sajandil on oluline, et iga inimene saaks aru vastastikusest mõistmisest, sallivusest, rahvaste sõprusel, rahust ja universaalsest vendlusest.

1991 aastast on Eesti valinud demokraatliku ja multikultuurse ühiskonna tee. Rein Raud räägib oma raamatus "Eesti iseseisvuse enesemääramine" näitab, et kuigi "mitmekultuurilise ühiskonna moodustamise eeldused on olemas," aga "kontseptuaalset lähenemist nende probleemide lahendamiseks ei ole". "Ei saa kiirendada mitmekultuurilise ühiskonna arengu protsessi Eestis arvestamata sellega, et niisuguses ühiskonnas on erineva kultuuritaustaga inimesi, keda ühendab ühine poliitiline identiteet ja administratiivsed meetmed". Protsessi vajalikud komponendid on poliitiline stabiilsus ja demokraatia edasiareng. Muidugi integratsiooni lähenemine on küllaltki muutunud. Suures osas on kodakondsuse probleem lahendatud - on kehtestatud üldine hariduslik standard, kodanikuühiskonna missiooniks on kasvatada konkurentsivõimeline multikultuurne põlvkond.

21. sajandi ühiskonna mitmekesisuses on noor inimene võimeline hindama oma võimeid ja kohta kaasaegses maailmas, osaleda avalikus elus ja kriitiliselt hinnata, korraldada ning kasutada sotsiaalpoliitilist infot, õpida kasutama talle tagatud vabadust ja leida lahendusi mitmekultuurilisuse probleemidele.

Käesoleva kogumiku eesmärgiks on valmistada ette ja kokku panna metoodilisi materjale: sallivuse, migrantfoobia ja kultuuridevahelise dialoogi kohta. Ning avaldada esseekonkursile esitatud parimad tööd.

Ma kutsun kõiki koostööle Sillamäe Lastekaitse Ühingu programmide ja projektide raames. Tegu on ainult teie taga ja teie soovil!

Lugupidamisega,

Irina Golikova

Autor ja Sillamäe Lastekaitse Ühingu tegevjuht

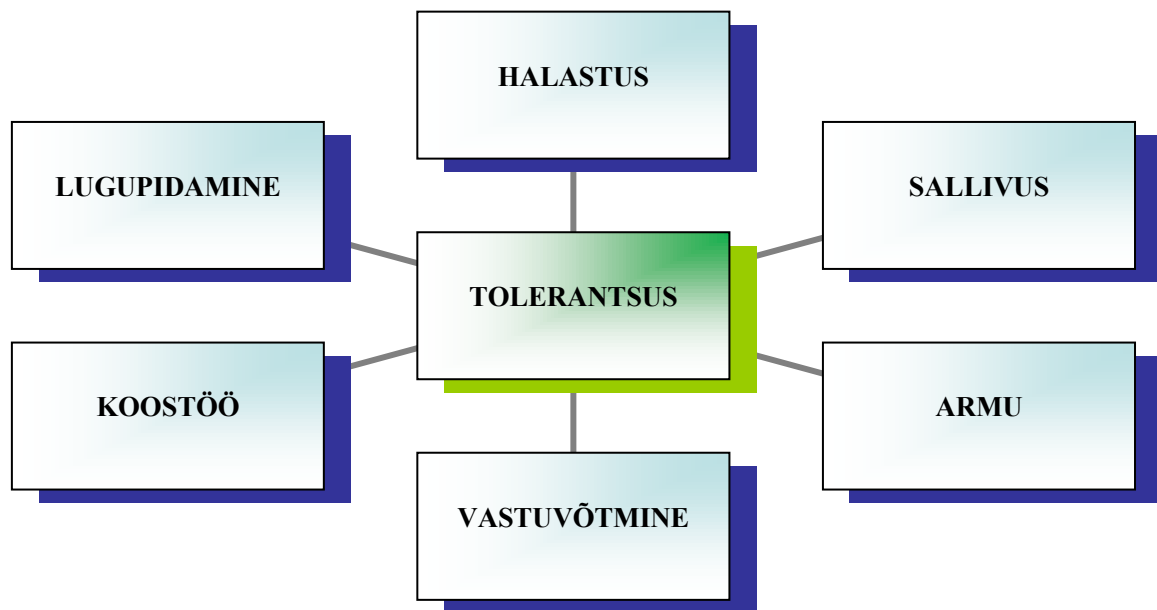
I osa: Sallivus

1.1 Sallivuse mõiste

Sallivuse mõiste on mitmetahuline, mingil määral on isegi paradoksaalne ja vastuoluline. Sallivuse põhimõtete deklaratsioonis, mis võeti vastu UNESCO peakonverentsil 16. novembril 1995.a. on öeldud et:

1. **Sallivus** – on austus, vastuvõtmine ja õige arusaamine meie maailma kultuuride rikkusest, eneseväljendamise vormidest ja individuaalsusest.
2. **Sallivus** – ei ole kontsessioon, üleolek või järeleandmine, kuid peamiselt on see aktiivne suhtumine, mille aluseks on üldinimlike inimõiguste ja põhivabaduste tunnustamine.
3. **Sallivus** tähendab dogmatismi ja tõe absolutismi tagasilükkamist ning kehtestatud rahvusvahelises inimõiguste instrumentide normide heakskiitmist.
4. **Sallivus** – on tunnustamine, et inimesed on erinevad oma välimuse, tausta, käitumise ja väärtushinnangute poolest; neil kõigil on õigus elada rahu ja oma identiteet säilitada.

1996. aastal ÜRO Peassamblee pakkus liikmesriikidele tähistada Rahvusvahelise Sallivuse päeva 16. novembril, korraldades järgmised üritused, mis on suunatud nii haridusasutustele kui ka laiemale avalikkusele.

Sallivuse sümboliks on vikerkaarevärviline lipp.

Sallivuse kalender:

- 16. november rahvusvaheline sallivuse päev
- 02. detsember rahvusvaheline orjuse kaotamise eest võistluse päev
- 03. detsember rahvusvaheline invaliidipäev
- 18. detsember rahvusvaheline migrantide päev

(Rahvusvahelised päevad, mida tähistab Ühinenud Rahvaste Organisatsioon.
<http://www.un.org/en/sections/observances/international-days/index.html>)

1.2 Sallivus ja sallimatus

Sallivuse edendamine algab inimeste õpetamisest, nimelt sellest millised on nende ühised õigused ja vabadused. Inimesi tuleb harida, et tagada nende õiguste ellurakendamine ehk julgus pühenduda teiste õiguste kaitseks. Innustatakse süstemaatilisi ja ratsionaalseid õppemeetodeid, mis käsitlevad sallimatuse kultuurilisi-, sotsiaalseid-, majanduslikke-, poliitilisi ja usulisi allikaid, mis on vägivalda ja võõrandumise aluseks.

Tuleb aidata noortel arendada iseseisva mõtlemise oskust, kriitilist mõtlemist ja otsustusvõimet, mis põhinevad moraalsel väärtustel.

Võrdleme sallivust ja sallimatust tabeli abil:

SALLIVUS	SALLIMATUS
Koostöö, partnerlus	Kuritahtlik ja ülbe sõnade valik
Soov taluda teiste inimeste arvamust.	Stereotüübid - teiste sotsiaalsete rühmade süüdistamine.
Inimväärikuse austamine.	Mõnitamine – solvangud teiste käitumise kohta, eriti meestel.
Austada teiste inimeste õigusi	Diskrimineerimine - Sotsiaaltoetuste eitamine, tagasilükkamine.
Võta teisi vastu nii nagu nad on.	Stigma – dialoogi eitamine, teiste kultuuride ignoreerimine.
Sallivus teiste arvamuste, uskumuste, ja käitumise vastu.	Sallimatus teiste arvamuste, uskumuste ja käitumise vastu
Võime panna ennast teiste olukorda.	Repressioonid - vägivaldne inimõiguse äravõtmine.
Austada õigust olla erinev	Hirmutamine, alandamine.
Mitmekesisuse ja võrdsuse tunnustamine.	Alandustamine, füüsiline vägivald.

Üks olulisim pädevus on **sallivus** - valmisolek ja võime elada ja tegutseda konstruktiivselt mitmekesisel maailmas. Selle areng on muutunud strateegiliseks, oluliseks eesmärgiks, seoses sellega sallivus on viimastel aastatel muutunud väga populaarseks psühholoogia ja pedagoogika valdkondades. Tahaks elada sallivate inimestega, mitte sallimatutega, eks ju?

1.3 Pseudosallivus

Täielik sallivus on teadlik, sisukas ja vastutustundlik, ta ei taandu automatismini, lihtsate stereotüüpsete tegevusteni. See on väärtus ja uskumus, mille rakendamine ükskõik millises olukorras on mõistlik ja vajalik, ta nõuab inimestelt sallivust ja oskust leida vastutustundlik lahendus. Elu on muutlik selle tõttu, et ta on täis erinevaid inimesi, kes paratamatult seostavad end olukorraga, eriti siis kui nad tegutsevad. Sallivus võetakse vastu kindla reegli või kasutamiseks valmis juhendina, kuid kindlasti mitte kohustusliku nõudena karistusohu hirmus, vaid vaba ja vastutustundlik inimese valik "täiendava salliva ellusuhtumisena."

Peamine küsimus ei ole mitte selleses "miks ma olen salliv?" vaid "milleks ma tegutsen sellisel viisil, millised väärtusi kaitsen, ja mis mõttes?!". Vastustest nendele eksistentsiaalsetele küsimustele sõltub teatatud inimtegevuse tõeline olemus. Sellest vaatenurgast "sunnitud" sallivus (niinimetatud "õpitud", "kopeeritud" või muu passiivse sallivuse tüüp) – mis ei ole läbi mõeldud, otstarbekas, või aktsepteeritud väärtusena - tuleb pidada pseudosallivuseks (isegi sallimatuseks, mis on peidetud sotsiaalselt sobivate vormide alla). Just sellepärast sallivust ei saa garanteerida ega teadmiste, võimete, oskuste, või teatud "vaimsete omaduste" kogumiga või väliskeskkonnaga. Salliv suhtumine ei ole inimesele antud, vaid *ettenähtud* just nagu inimese humanistlikus tõlgenduses on talle antud võimalus, terve ja konstruktiivse alguse rakendamise *potentsiaal*, mida uuendatakse mitte ainult teatud tingimustel, vaid ka vastavalt inimese oma *jõupingutustele*. Väliskeskkonna tingimustele ja sisemistele eeldustele peab järgnema inimese mõtestatud aktiivne tegevus, tema vaba ja vastutusrikas eneseteostamine igas konkreetses eluolukorras.

Sallivus on eripõhimõtte inimehitatud maailma olemasolust, mille aluseks on elu *paljususe ja mitmekesisuse* mõistmine ja *erinevate tunnuste vastuvõtmise* paratamatus. Teadlikkus rikkusest ja mitmekesisusest, rikastab ning muudab elu mitmekesisemaks. Inimene kipub ehitama oma maailma tugeva ja paindlikuna, et olla avatud kooselamiseks ja suhtlemiseks teistega.

1.4 Emotsionaalne stabiilsus

Empaatia roll sallival suhtumisel on piisavalt ilmne - sellega nõustuvad peaaegu kõik teadlased. Sallivuse emotsionaalne komponent on eriti oluline, sest suhtlussituatsioonil saab selle abil leida teatud ühtlust, taastada lõhutud inimsuheteid, mille tõttu inimesed on sallimatud üksteise suhtes.

Empaatia võimaldab kompenseerida (või vähemalt leevendada) võimalikke erimeelsusi suhtlejate vahel kognitiivsel või käitumuslikul tasemel, takistades nende arenemist vastasseisu ja sallimatusesse inimsuhete raames. Täielik empaatia on erapooletu, ja selles mõttes on ta oma olemuselt salliv.

Emotsionaalse komponendi eraldi osana saab nimetada erilise emotsionaalse stabiilsuse tüüpi - "**afektiivne sallivus**", mille omaduseks on võime emotsionaalse stressiga toime tulla, taluda valusaid kogemusi, ärevust - ilma neid maha surumata või moonutamata. Teine taolise sallivuse aspekt on seotud sellega, et sallivus on seotud teiste inimeste erinevate emotsionaalsete väljendustega. (kaasa arvatud eredad, isikupärased, ebatavalised kujud)

Arenenud afektiivne sallivus võimaldab isikul olla teadlikum mitte ainult enda emotsionaalsete protsesside kohta vaid ka paremini aru saada teiste inimeste kogemustest, olla mitte ärritunud ja neile mitte määrata negatiivseid mõtteid.

Sallimatus, vastupidi põhineb "standardite", "sobitamise õiguse" jne olemasolul, ning eitab tajumise ja hinnangute mitmekesisuse võimalust. Järelkult sallimatus tekitab vigu või isegi tahtlikku vastuseisu, mille põhjuseks on erinevad seisukohad. Sallivus võimaldab inimestel, kellel on erinevad arvamused ehk kognitiivne "konflikt" areneda **selles inimsuhete konfliktiks**.

B. Franklini sõnul sallivuse positsioon põhineb kolmel tähtsal komponendil: **arusaamine, aktsepteerimine ja tunnustamine**

- **Arusaamine** – võime näha last „Seest poolt“, vaadata maailma kahest erinevast vaatenurgast – enda ja laste omast.
- **Aktsepteerimine** – laste tingimata aktsepteerimine sõltumata sellest, kas ta rõõmustab pedagooge oma saavutustega või mitte.
- **Tunnustamine** – laste õigus ise lahendada erinevaid probleeme.

1.5 Salliv käitumine

Käitumine on «sallivuse jäämäe» nähtav osa, mis traditsiooniliselt tõmbab tähelepanu enda poole mitte ainult diagnostika vaid ka õpetamise ajal. Selle lahutamatu osana on erinevad oskus ja võime. Esitame vaid mõned:

- Võime teha sallivaid avaldusi ja kaitsta oma seisukohta "Mina-väljendid" jne.
- Valmidus sallival viisil võtta vastu **teiste avaldused**, teiste arvamused ja hinnangud **ning** tajuda neid sõltumata sellest, kui väga nad erinevad oma seisukohast.
- Võime koos töötada vaatamata erinevatele seisukohtadele ja arvamustele, oskus leppida kokku ja kooskõlastada seisukohti ning leida kompromiss või konsensus;
- Salliv **käitumine pingelises olukorras**, eriti juhul kui on tekkinud arvamuste või hinnangute vastasseisud.

Viimane väide on eriti tähtis, mitte ainult käitumises, vaid kõikjal, kuna sellised piirkondlikud olukorrad, kui me tegutseme teiste inimestega katsetavad sallivuse piire.

Mul tundub, et tänapäeval on suur kiusatus püüda **õpetada või arendada sallivuse harjumust**, õpetada kasutama «õigeid sõnu» jne, seega on soovitatav lisada veel üks tingitud sallivuse komponent – verbaalne.

Lihtne pealispindne sallivuse hinnang tihti näitab, et inimesele on sellised ideed tuttavad ja ta isegi saab teatavatel määral neid lahti seletada, kuid see ei näita tema tõelist arvamust nende suhtes.

Peamiseks psühholoogiliste inimsuhete sallivuse aluseks **on tahtlik ja väärtuse mõtestatud isiklik valik**, mille kohaselt isik, kellel on oma arvamus ja seisukoht, austab ja tunnustab teise inimeste õigust tajuda ja mõelda teisel viisil, tunnistab mitmekesisuse väärtust ja on valmis looma koostöö, mis põhineb teiste seisukohtade mõistmisel ja arvesse võtmisel.

1.6 Sallivuse isiklik mõõtmine

Perekonna ja kooli tasemel: kõik on sallivad ja kannatlikud, terved, lahked, armastavad, austavad, hoolitsevad, tähelepanelikud, tundlikud, edukad, iseseisvad, õnnelikud, pakuvad toetust, saavad aru probleemidest ning tunnevad huvi tuleviku plaanide ja murede vastu.

Keskmes on inimese isikuna austamine, **inimõiguste, vabaduste ja võrdsuse** väärtustamine seisukoha ja väljavaate suhtes, inimelu väärtustamine ja tunnustamine, õigus elule ka teistel inimestel ning muud kodanikuühiskonna väärtused.

Isikliku põhimõtet teiste komponentide suhtes võib pidada "süsteem-faktorina", mis ühendab ja kontrollib kõiki teisi "perifeerseid" psühholoogilisi sallivuse komponente. Samal ajal tuleb eristada mööduv sallivus ja püsiv **isiklik seisukoht**. Uurides sallivust püsiva isikliku seisukohana vastavalt „väärtus-semantilisele“ lähenemisele, tundub see olevat isiklike hoiakute, väärtuste ja tähenduste probleem, sest just need määravad ühelt poolt üksikisiku sisemaailma, tema tunded ja kogemused, ja teisest poolt on motiveeriva - reguleeriva korrelaatena määrates tegelik isiku käitumine. Selline lähenemine on paljulubav, kuna ta võimaldab mõista sallivuse sisemiste mehhanismide ilminguid ka teistes dimensioonides.

Isikutevahelise sallivuse isikliku põhialuse allikana on salliv - lugupidav, vastuvõetav - suhe ise endale... Selles mõttes on sallivus tihedalt seotud enese aktsepteerimise ja enesehinnanguga - mis teatud tingimustes iseloomustab seda, mil määral inimene iseennast tolereerib (aktsepteerib / austab / hindab).

Teine traditsioon, tõlgendades sallivust isikliku põhialusena, asutati tuntud mõiste "autoritaarse isiksuse" alguses dogmatismini, "ühemõõtmelise isiku" mõisteni(kontseptsioonini). Selle suuna töödes näidati autoritaarsuse ja "ebakindla sallimatuse" sidet, mis võib olla oluline sallimatuse näitajana isiklikul tasandil. Samuti pakub huvi selles valdkonnas välja töödatud rikkalikud "autoritaarse potentsiaali" diagnostika meetmed - antisemitismi skaala, fašismi skaala jne - mis on sageli kasutatavad sallivuse diagnoosimisel.

1.7 Kultuuridevaheline dialoog pagulastega

Meie ümber on üsna palju sallimatuid inimesi, see väljendub mitteamusaamises, hoolimatuses, ükskõiksuses, isekuses, vihas, agressiivsuses. Sallimatule isikule on raske elada harmoonias, nii iseenda kui ka teistega. Sallimatud isikud jagavad maailma kaheks pooleks - mustaks ja valgeks.

Kuidas reageerida kui midagi põhjustab antipaatiat?

Selleks et mõista, millist inimest me peame sallivaks ja kuidas ta erineb sallimatust inimesest, on vaja teada, mis on sallivus. Ladina keeles "sallivus" tähendab kannatlikust. Inimeste jagamine "sallivateks" ja "sallimatuteks" on väga tinglik. Iga inimene, sõltuvalt olukorrast, käitub nii sallival kui ka sallimatul viisil. Kuid kaldumus valitud käitumise poole võib areneda vastavalt teatud isiksusejooneks.

Kuidas isiku sallivus erineb sallimatusest? Tegelikult erinevusi on palju.

- **Tunne iseennast.** Sallivad inimesed üritavad mõista oma tugevaid ja nõrku külgi. Selle teadmise tõttu nad on iseendaga vähem rahul, kuid samas neil on rohkem eneseteostamise võimalusi; nad on kriitilisemad iseenda suhtes ja ei süüdistata teisi oma murede tõttu. Sallimatud inimesed märkavad endas rohkem tugevaid kui nõrku külgi; nad kipuvad süüdistama teisi kui neil on tekkinud probleeme.
- **Kaitsetunne.** Sallimatul isikul on raske elada harmoonias, mitte ainult teistega, vaid ka iseennaga. Ta kardab nii oma sotsiaalset keskkonda, kuid ka iseenda: kardab oma instinkte, tundeid; elab pideva ohu tundes. Salliv isik tavaliselt tunneb end kaitstuna ja ta ei püüa kaitsta end teiste inimeste eest. Veendumus, et ohtu ei ole või et ta saab sellega hakkama on oluline tingimus salliva inimese kujundamise protsessis.

Igaühel on õigus valida: Milline ma olen ja milliseks ma tahaks saada!?!...

- **Vastutust.** Sallimatu inimene arvab, et see mis toimub tema ümber temast ei sõltu. Ta püüab vabastada end vastutusest, selle eest mis juhtub temaga ja tema ümber. Oma korda seab see piire tema ja teiste vahele. Sellise inimese seisukoht on - ma ei vihka ja ei tee kahju teistele inimestele, nemad vihkavad ja kahjustavad mind. Salliv inimene ei lükka vastutust teistele; nad on alati valmis vastutama oma tegude eest.
- **Määramise vajadust.** Sallimatud isikud jagavad maailma kaheks osaks: mustaks ja valgeks. Nende jaoks ei ole pooltoone. On ainult kahte liiki inimesi - head ja halvad. Nende jaoks on ainult "meie" ja "võõrad". Nende jaoks on raske end seostada sündmustega neutraalselt; nad kas kiitavad neid heaks või mitte. Vastupidi, salliv inimene näeb maailma kogu selle mitmekesisuses.
- **Keskenduge iseendale - keskenduge teistele.** Sallivad inimesed on rohkem keskendunud enda kallal töötamisega, loominguks protsessis, teoreetilises mõtlemises. Probleemses olukorras, nemad kipuvad süüdistada ennast, mitte teisi. Sellised inimesed eelistavad isiklikku sõltumatust üle väliste institutsioonide ja asutuste järgimisele, et nad ei peaks elama kellegi varjus.
- **Empaatiavõime.** See on defineeritud kui sotsiaalne tundlikkus, võime teha õigeid otsuseid ja hinnanguid teiste inimeste kohta.
- **Humorimeel.** Huumorimeel ja võime naerda iseenda kohta on salliva inimese olulised tunnused. Sellised inimesed oskavad naerda oma nõrkuste üle ja nad ei taotle paremust üle teiste.

- **Autoritaarsus.** Sallimatule isikule sobib elada autoritaarses ühiskonnas tugevate jõudude all. Selline inimene on veendunud, et range distsipliin on väga oluline. Salliv inimene eelistab elada vabas, demokraatlikus ühiskonnas.

On kaks isiku arengu viisi: sallimatu ja salliv. Esimese tee omaduseks on idee eksklusiivsusest, soov suunata vastutust teistele, eelseisva ohu tajumine, range korda ja tugeva võimu vajadus. Teine aga vaba, teadlikku inimese valik, kes oskab positiivselt suhelda teistega ja kellel on sõbralik suhtumine maailma.

Sallivus suhtlemisel on kultuuridevahelise dialoogi võti

Kommunikatsioonioskused on tõhusad suhtlemisoskused. Siia kuuluvad näiteks oskus lihtsal viisil kontakt luua, kõne pidamise oskus, sinoni (Syntone) kommunikatsiooni oskus, võime kokku leppida ja oma õigusi nõuda:

- Mitte katkestada.
- Hoiduda mitte vajalikest vaidlustest, vältida vaidlusväiteid, õppida mõistlikult nõustama.
- Vältida negatiivseid teemasid, eelista positiivseid.
- Vältida negatiivseid tõlgendusi, kasutada positiivseid.
- Ära anna negatiivseid soovitusi, tee positiivne ettepanek.
- Võimalikult ilmekal viisil teavita oma partnerit enda kavatsustest. Mõnikord on raske aru saada, mida teie silmas peate, kuid kui te selgelt sõnastate: "Ma tahan jagada oma kahtlusi ainult sellepärast et paremini mõista sind," sel juhul teie partner ei pruugi teie sõnades näha vastuväidet, vaid soovi mõista teda paremini.
- Väldi kategoorilisust, räägi vaikselt, viidates sellele, et te ei nõua oma õigust vaid teie jaoks on oluline ja te kuulata välja ka oma partneri seisukoha.
- Kasuta oma kõnes võtmesõnu, väljenda oma peamine idee ja mida te tegelikult tahate partnerist.
- Jälgi et teil on dialoog: kosta täpsed laused ja ära unusta küsida ka partneri käest tema arvamust.
- Vältige südistanist ja häbiplekke. Puudutage valusat teemad ainult siis kui teil on midagi pakkuda olukorra lahendamiseks.
- Näidake et olete partneriga nõus, kasutage komplimente ja ärge unustage tänada.

Suhtlusoskus - on kommunikatsiooni oskuste ja võimete valdamine, võime arendada uues sotsiaalses struktuuris adekvaatsed oskused, kultuurinormide ja suhtlus piirangute, kommete, tavade ja suhtlus etiketti teadmine, reeglite jälgimine, orienteerumine sidevahenditele omases teatatud kutseala rahvapärasuse ja tausta mõtteviisis.

Suhtlusoskus on üldistav kommunikatiivne isiku omadus, mis sisaldab suhtlemisoskust, teadmiseid, võimeid ja oskusi, sensorset ja sotsiaalset kogemust ettevõtliku kommunikatsiooni valdkonnas.

1.8 Salliva suhlemise reeglid

Reegel: "Pidev valmisolek mõista". On mitmeid semantilisi ja isiklike takistusi, mis sageli viivad sõnumi puuduliku või vale arusaamiseni.

Reegel: konkreetsus. Tuleb vältida mitmetähenduslike ebamäärasteid väljendeid ja sõnu, mitte kasutada võõrsõnu või eriaalaseid termineid.

Reegel: tuleb kontrollida mitteverbaalseid signaale. Ei piisa oma kõne ja teabe sisu kontrollimisest. Tuleb kontrollida ka välist teavet, nimelt näoilmeid, žeste, intonatsioon ja kehaasendid.

Reegel: "oma viga". Suhtlemis protsessil eeldame, et isiklik seisukoht ei pruugi olla õige. See võib aidata hoiduda tõsisest veast.

Reegel: "koht ja aeg". Suhtluse efektiivsus suureneb juhul kui see toimub õigeaegselt ja on kohapärase.

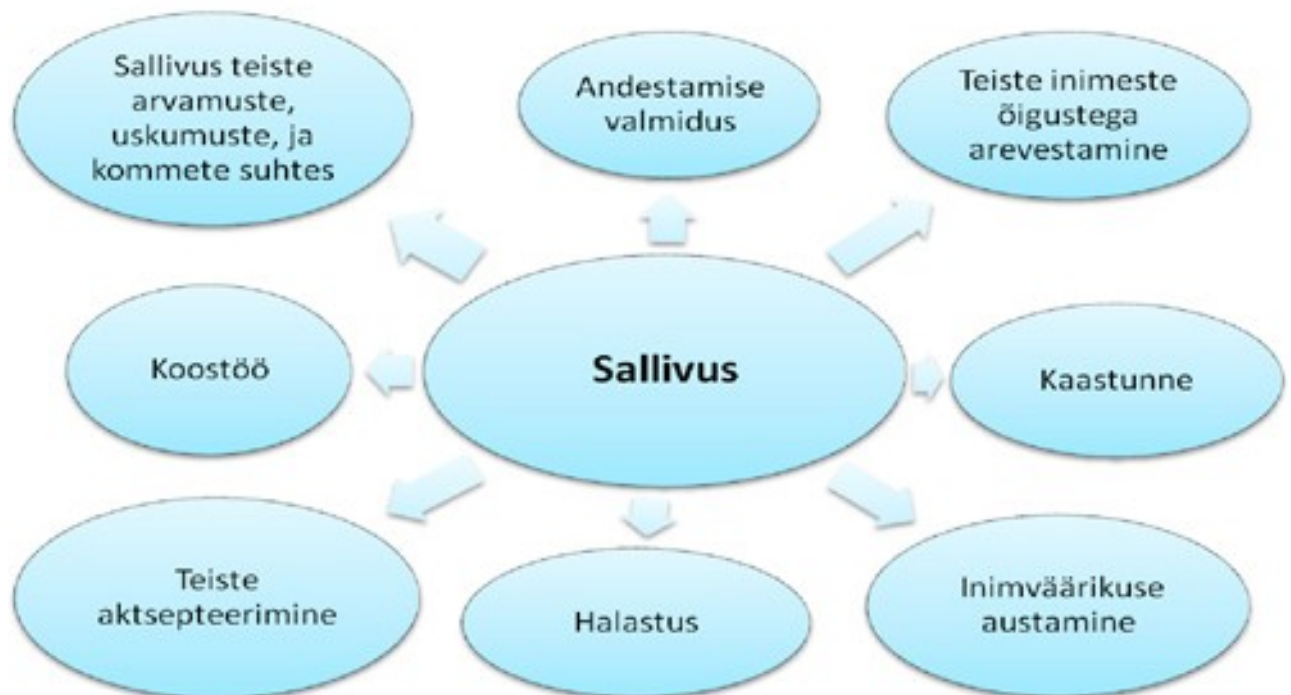
Reegel: "avalik" tähendab et inimene ei ole mitte ainult valmis oma seisukohta üle vaatama arvestades olukorra ja uue infoga kuid ka arvestama oma partneri seisukohaga.

Reegel: "aktiivne ja konstruktiivne kuulamine" - üks tähtsamatest efektiivse kommunikatsiooni reeglitest.

Reegel: "tagasid". Just see reegel aitab täida suhtlemise eesmärke ehk jõuda arusaamiseni.

Milline on **seltskondlik** inimene?

Pakume näitelist vastust:

II osa: parimad konkursi esseed ja fotod

2.1 Essee "Teadlik ja salliv noor kodanik", autor Ruzana Gubaidulina

Noored käivad ajaga kaasas ja tihti võib näha, et need, kes tegid mingi avastuse teaduses või asutasid oma äri on üsna noored ja neid on iga päevaga aina rohkem ja rohkem. See on väga hea, sest noored kasutavad kõiki võimalusi, mis pakub tänapäev. Aga lisaks nähtavale edule on väga oluline, et noored on sallivad riigi ja teiste vastu ning ei pea neid inimesi, kes on sellist edu ei saavuta väärituks ja rumalaks.

Salliv inimene omab palju omadusi, nende hulgas on näiteks empaatia, enesehinnang, aktiivne elu, vastutus, altruism, enesekontroll, paindlikus, sallivus, enesekindlus, huumorimeel ja muud. Loomulikult need omadused ei teki ei kusagilt ja ei ole kaasasündinud. Seetõttu noor peab end harima, sest iseõppimine toob suurepäraseid tulemusi.

Kuidas? Esiteks inimene, kes elab Eestis, peab väärtustama seda, mis tal on. Juhul kui ta on valinud selle riigi peab ta austama ka Eesti kodakondsust mitte ainult selletõttu et tal on teatud eeldused ja õigused, vaid sellepärast et ta võiks austada oma riik, selle saavutusi ja elanikke. Juba iidsetes Ateenas, et olla kodanik tähendas, et sa oled tähtis ja austatud inimene. See tähendas ka et sul on mitmed õigused ja võimalused: sa võiks olla kohtunikuks, osaleda rahvuskogus. Samal ajal, Ateena kodanikul olid ka kohustused oma linna ja selle elanike ees. Nad pidasid neid kohustuseid kodaniku auks mitte koormuseks. Ma usun et selline balanss võiks näitena võtta ka kaasaegne kodanik. Mitte ainult kodanik ei ela riigis, vaid riik ka peab muutuma kodaniku osaks. Seetõttu kui ma mainin, et ma olen Eesti kodanik ei mõtle ma ainult oma õigustest, mitte ainult sellest, et ma võin osaleda valimistel, olla valitud, olla ettevõtlik ja tegeleda poliitikaga jne; vaid ka sellest et mul on oma kodaniku kohustus, mis ei hõlma ainult neid kohustuseid, mis on kirjutatud Eesti vabariigi põhiseaduses. Olles Eesti kodanik olen ma ühel tasemel teiste silmapaistvate Eesti kodanikega, kes on minu eeskujuks. See suurendab minu vastutust oma tegude ees ja annab mulle põhjust rohkem hinnata oma staatust. Samal ajal kodakondsus ei tee heaks kodanikuks. Sõltumata sellest, mis viisil inimene omandas kodakondsuse, olgu ta sündinud siin või naturalisatsiooni kaudu, et olla kodanik tuleb täita teatud kriteeriumid. Need ei ole kõrgharidus, hea elukutse või suur raha, vaid need mis meie nimetame moralseks printsiipideks. Kui me peame tõeliseks inimeseks seda kes on aus, korralik ja usaldusväärne, siis kodanik peab omama neid omadusi ka. Et olla Eesti kodanik peab inimene esialgu auväärseks muutuma. Seaduse järgi ainult moraalseste printsiipide eest ei saa sa olla määratud kodanikuks kuid väljend „kodanikuks määrata“ iseendas tähendab ausust ja teatud au. Sellepärast ma väidan et: „Mina olen Eesti kodanik“ - seda võib öelda inimene, kellel on mitte ainult ametlik Eesti kodakondsus, vaid kes on ka väärikas inimene. Olla kodanik tähendab, et sa oled oma riigi peremees, mitte külaline. Tõeline peremees väärtustab oma riigi saavutusi ja samal ajal märkab seda, mida tuleb parandada. Ta piirdub kriitikaga massi meedias või juttu ajades oma sõpradega. Tihti inimesed ootavad aktiivsust riigist ja eeldavad mitte sekkuda. Näiteks, kolm aastat tagasi kui Ida – Virumaa metsades oli suur tulekahju tuli vaid kümneid vabatahtlikuid päästemeeskondadele appi ja aastal 2008 kui esmakordselt korraldati talgud "Teeme ära!" selles osales vähem inimesi kui oodati. Ma mõistan, et möödub teatud aeg enne kui rohkem inimesi meie riigis hakkavad mõtlema, et nad ise oskavad ka teisi ja oma riiki aidata. Niisuguste inimeste arv Eestis kasvab ja nende tõttu avalik tegevus muutub auväärseks kodaniku tegevuseks. Osaleda heategevuslikel üritustel, aidata teisi muutub vajalikuks ja tähtsamaks tegevuseks meie inimeste jaoks. Toon näitena toidupanga tegevuse ja talgud „Teeme ära!“, kindlasti neid on rohkem. Isegi sotsiaalvõrgustikus FB-s on Eesti elanike poolt registreeritud rühm «Head teod» kus saab infot ja leida kaaslasti heaks tegevuseks.

Kes? Miks mitte mina? On ka teised plaanid: vaadata telerit, külastada sõpru, kuid pean tegeleda kooliasjadega: joonistan plakate, korraldan üritusi, valmistan näidendeid. Kõik see meeldib

mulle, kuid mind paluti sellega tegeleda, see tähendab et inimesed usaldavad mind. Meist kõigist sõltub kuidas me elame. Ei tasu oodata, et just sind kutsutakse projekti osaleda. Tule ise korraldajate juurde ja paku oma abi – see on õige viis minu meelest. Vahel me kuulame, et inimesed väidavad: «Ma tahaks leida endale head tegevust või osaleda heategevuslikul üritusel, kuid ma ei tea kuidas seda korraldada saab ja kust saab infot leida...» Tuleb rohkem ajalehte lugeda, otsida info erinevatest allikatest, et teada saada milliseid üritusi on korraldatud sinu lähedal. Meie maailm on muutlik. Palju inimesi ootavad, et muudatusi alustavad poliitikud ja selletõttu muutub ka nende elu mugavaks. Kes ei tahaks elada edukas riigis, kus kõigil on töö, inimesed naeravad sõbralikult, tänaval on turvaline ja linnud ja asulad on ilusad ja puhtad. Tõsi on ka see, et suurem osa sellest üles mainitust ei saa vaid poliitikuid teha, kuid meie ise. Olla teadlik ja salliv kodanik Eestis, minu meelest, tähendab et riigiga koos peame leida tähtsatele küsimustele lahendusi mitte ainult sõnaliselt vaid oma tegudega. Olla initsiatiivne ja aktiivne. Meil kõigil on omad võimed ja võimalused. Iga kodanik peab õppima hoolitsema enda ja oma lähedaste eest. See ei ole kerge, eriti raskel ajal. Töötu inimene ei saa vaid oodata kuni olukord muutub paremaks ja olla passiivne. Leida tasuta koolitusi, ümberõppida, omandada uusi oskusi – see on oma elu muutmise viis ja hakkata vastutama selle eest. On võimalik ka äriplaan koostada, saada stardikapitaal ja avada oma äri pakkudes töökohti ka teistele. Teha nii tähendab, et sa oled ise oma rajaleidja ja sa aidad oma riiki ka. Just selliseid inimesi vajab meie riik. Nad on sallivad, see hõlmab inimese oskust kuulata ja austada teiste arvamusi.

Milleks? Selleks ei tohi karta tegutseda ja mõelda ning olla tugev ja töökas. Ainult selline inimene saab plaane koosta, ei karda vastutust ja oskab tegutseda plaani järgi. Ta muudab maailm paremaks, inimesi õnnelikumaks ja riigi edukaks ja rikkaks.

2.2 Essee "Teadlik ja salliv noor kodanik", autor Aleksandra Kiseljova.

Massimeedia kirjutab üsna tihti tänapäeva noorte inimeste teadlikusest ja sallivusest. Mida noored inimesed mõtlevad maailmas toimuva kohta? Kas noor inimene peab olema maailmas toimuvate protsesside ja sündmustega kursis ja olla salliv kõigi ja kõigega mida on see lai maailm täis? Kahtlemata!

Mina olen kaasaegsete noorte esindaja, mina tean väga hästi, mis on meie mured ja millest me hoolime; kas me tahame rohkem infot saada ja mis määral tahame teadlikud ning teiste vastu sallivad olla. Oma riigi tõelised kodanikud, minu meelest, on need kellel on hea haridus, kes on huvitatud sellest, mis toimub maailmas ja oma riigis! Nad saavad aru, et meid ohustavad erinevad globaalsed probleemid, samal ajal nad tunnevad rõõmu, et inimkond areneb ja teeb uusi avastusi! **Teadlik noor kodanik ei ela oma väikeses maailmas: ta laiendab oma silmaringi, õpib ja areneb pidevalt.** Kaasaegses maailmas, mis on kõrgtehnoloogiat täis ei ole see üldse raske, on vaja vaid interneti kasutada või teler sisse lülitada, kohe on info saadaval. Kuid teadlikus, ma arvan, ei piirdu sellega. Teadmised õiguslike aspektide kohta muudab meid erudeerituks ka.

Kas me alati kasutame neid võimalusi mida elu meile pakub? Kahjuks, mitte! Mis meid segab? Laiskus? Teised eesmärgid ja eeldused? Vigane haridussüsteem? Raske küsimus, kuid peasi on see et olla informeeritud on lihtne, oleks vaid soov.

Kuidas mõiste «sallivus» mõjutab meie elu? Minu meelest see sõltub inimesest, kes ei ela vaid nelja seina vahele tegeledes oma iga päevaste tegevustega, vaid sellest inimesest, kes märkab teisi kes on tema lähedal; nende huvid, eeldused ja kui me räägime nootest siis tihti teistel on raske aru saada neist. Salliv noor inimene mitte ainult vaatab, ta saab aru teisest, just see on kõige tähtsam. Tal on printsiip, et inimesed on erinevad ja see on vastuvõetav, kui teised inimesed käituvad erinevatel viisidel, mitte nii nagu on meile kombeks või nii nagu me oleme harjunud või sellisel viisil mis ei meeldi meile. Ta lihtsalt saab aru ja ei ürita oma arvamust peale suuruda. Üks sellise sallivuse näide võib olla seotud mitte traditsioonilistega abieludega. Mõned noored inimesed toetavad Perekonna seaduse muutmist, teised aga mitte. Kuid see ei tähenda, et toetajad on ise valmis abielluma oma soo esindajaga, nad lihtsalt saavad aru, et meie maailmas on sellised inimesed, kellel on oma maailm, mis ei tohi hävitada. **Olla salliv on raskem kui olla teadlik.** Sallivust mõjutab meie sissesead veendumised ja väärtused. Ärge unustage et inimesed meie ümber on erinevad ja on vaja olla kannatlikud suheldes teistega. Kes teab mis tulevik toob ja millised lapsed meil kasvavad.

Ma katsetasin aru saada, mida teadlikus ja sallivus tähendab kaasaegse noore inimese jaoks. Kuidas saab ühendada teadmisi ja kannatlikkust, olla valmis aktsepteerima teiste nõrkusi ja vaatenurkasid ja uskumusi? See ei ole lihtne. Enda jaoks ma otsustasin, et ei tohi olla uute ja ebatavaliste asjade või olukordade vastu. Pigem tuleb rohkem teada saada, et olla salliv kaasaegse elu ilmingute vastu eriti siis kui nad ei hävita elu iseenesest. Teadlik ja salliv kodanik on looja, kes aitab oma riik arendada! Ta ei kehtesta oma seisukohta teiste üle, ta võtab neid sellena mis nad on. Vastupidi, tänu oma teadmistele inimõiguste kohta, aktiivse elu, näiteks avaliku elu, ta hakkab kaitsma oma kaaskodanike ja uusi avastusi.

Ma arvan et teadliku ja salliva kodaniku mõju kogukonnale ja riigile on väga tähtis. Sallivate kodanikega riigis on kergem elada. Teadlikud kodanikud teavad oma õigusi ja kohustusi, nad oskavad end ja oma lähedasi kaitsta. Sallivate noorte kodanikega riik areneb, seal ei teki sõda või mõttetut lahkeli. Riik läheb edasi ja kodanikel on kindel tunne. Ma näen meie Eesti tulevikku heledana, sest meie riigi kodanikud on huvitatud rahust mitte ainult siin vaid kogu maailmas.

Ma pean end sallivaks ja teadlikuks kodanikuks mitte sellepärast et see kõlab hästi ja soendab minu hinge. Ma olen huvitatud ja jälgin kõiki neid protsesse, mis toimuvad nii meie riigis kui ka

välismaal. Ma üritan olla maksimalselt salliv teiste inimeste huvide ja uskumuste vastu, see ei ole alati kerge, kuid ma proovin. Ma ei ole siin maailmas üksi. Minu kodaniku seisukoht on et iga üks peab teadma oma riiki, osalema valimistel, uudiseid lugema ja olema salliv oma riigi elanike vastu. Kahjuks, meie maailmas pahatihti **karjääri soov ja egoism võidavad mõistuse üle**. Ärge unustage: «Kohtle teisi nii nagu sa tahad et nad sind kohtleks». Mõistes selle väite tähendust, mitte ainult teades seda, meie, noored, saame oma riiki aidata nagu päris kodanikud.

2.3 Essee "Teadlik ja salliv noor kodanik", autor Jekaterina Plohih

*"Noorus on isetu oma mõttes ja tundedes,
Ta mõistab ja tunneb sügavalt tõde"*

Henrich Geine

Olla noor on unistada .. Unistada armastusest, eesmärkide saavutamisest, õnnest. Olla noor on soovida... Soovida rohkem teadmisi, edu ja õiglust. Olla noor tähendab lootust... Lootust et kõik on ees, et kõik teed on sinu ees ja sa saad kõigega hakkama. Samas tuleb aru saada, et see ei juhtu niisama. Et unistused saaks täidetuks, soovitud kätte saada ja lootus ei jääks unistuseks on vaja rohkem kui vaid olla noor. On vaja areneda, suhelda teistega, olla optimistlik, hinnata ja austada ennast ja teisi... Armastada elu, oma pere ja sõpru, oma riiki...

See kelle käes on info valdab maailma. Palju meist olid kuulnud seda väidet. Kuid mitte kõik teavad, et see kuulub vendadele Rotšildidele. Vaatamata sellele, et see lause oli välja öeldud seoses raha teenimisega sobib see hästi ka teistes olukordades. Esiteks, nortele inimesele on tähtis saada infot õpimise ja töö kohta. Sellist infot on meil Eestis palju. **Tuleb osata seda kätte saada ja õigesti kasutada.** Näiteks peaaegu igas piisavalt suures elupaigas on avatud karjääri ja nõustamiskeskuse esindus «Rajaleidja» mis pakub suurepäraselt võimalust saada infot karjääri kohta. Teadlik noor inimene ei hakka lootma töötuse peale vaid kasutab saadud infot ja hakkab oma karjääri arendama. Isegi koolis õppides ja töötades vaid suvitati. Tuleb vaid õigeaegselt infot otsima hakkata kasvõi ajalehtedest, internetist või sotsiaalvõrgustikust. Raha teenides tunneb noor inimene teatatud uhkust, sest ta võib ise raha kuuluta ilma oma vanematelt luba küsimata. Veel noored saavad aidata teaduse, äri, toodangu arendamisega Eestis, eriti juhul kui neil on õige info käes. Avades oma väikese äri, saavad nad pakkuda teistele ka töökohti, makse maksta ja selle kaudu suurendada ka riigi eelarvet. Rohkem kui pool noortest inimestest Eestis vanusega 18 – 25 tahavad oma äri avada, mis on rohkem võrreldes teiste Baltikumi riikidega. Arvan, et just sellepärast et nad on teadlikud näiteks sellest, et on võimalik saada riigi ja Euroopa Liidu toetust äri arendamiseks.

Teiseks, **teadlikus on hea haridus**, kuid see ei tähenda et sa pead lõpetada uhke ülikool. Eneseharimine, tasuta kursused, õppeprojektid on kõigile saadaval. Näiteks igaüks sai osaleda programmis «Entrum» mis oli avatud Ida-Virumaal aasta 2015.

Kolmandaks, **teadlik noor inimene teab kuidas oma tervist hoida selleks et olla tugevaks toetuseks mitte koormuseks omaks riigis.** Tuleb hoida tervist, toituda tervislikult, sportida. Noored mehed, kes lähevad armeesse peavad olema tugevad nii kehaliselt kui ka vaimselt. Ainult sellisel juhul nad saavad oma riiki kaitsta. Ainult laisk saab väita, et ta ei tea kust saab infot või ei tea kus saab tegeleda spordiga.

Kindlasti ainult teadlik inimene mõistab ja väärtustab eesti kodakondsust. Inimest saab muuta heaks kodanikuks ainult siis kui ta tahab rohkem teada saada oma riigist. Ei ole hea autojuht ilma liiklusreeglite teadmata. Just sellepärast **et olla kodanik tuleb riigi keelt ja seaduseid teada, aru saada ka neid protsesse, mis Eestis riigis toimuvad.** Tuleb märkida, et kõige oluline on soov neid teadmisi omandada ja seda saab teha nii koolis kui ka sellest väljaspool. Noortele inimestele on väga tähtis aktiivselt osaleda erinevatest programmidest mis aitavad talle rohkem teada saada oma riigist ja ühiskonnast.

Teadlik inimene on salliv, sest tal ei ole stereotüüpe. Ta on avatud maailmale, sest ta on enesekindel. Sallivus kindlustab oma seisukohti, iseloomustab avatud inimest, kes ei karda võrdlemist. Mõistus „sallivus” tähendab peaaegu üks ja sama erinevates keeltes: inglise keeles

see tähendab valmidus olla salliv; prantsusekeeles see tähendab suhlemine kui inimene mõtleb ja tegutseb teist moodi; hiina keeles see tähendab olla suurepärase teiste suhtes; araabia keeles – heasüdamlikkus, kanattust ja kaastunne; vene keeles oskust võtta teisi vastu nagu nad on. 16. November on tähtis päev, kuna just sel päeval oli UNESCO poolt vastu võetud Sallivuse printsiipide deklaratsioon ja see päev on muutunud selle sündmuse tähtpäevaks. Sallivus on mitte rahvuslik mõiste, ta on rahvusvaheline.

Noored Eesti elanikud on pikka aega olnud osa Euroopa perest: nad naudivad 4 põhilisi EL poolt garanteeritud vabadust: saavad õppida erinevates Euroopa riikides, osalevad rahvusvahelistes projektides, nagu näiteks Erasmus. Seega, enamik noori sallivad teisi inimesi uske, rasse, poliitilisi vaateid. Aga ma tahaksin juhtida tähelepanu asjaolule, et on aeg õppida olema sallimatud. Kuna sallivus, nagu vabadus ei saa piiramatult olla. Sa ei saa teha mida iganes sa tahad, ei saa salliv olla ilma eranditeta. Kus ühe inimese vabadus algab, seal lõpeb teise oma. Sallivuse piiriks on moraali või eetika normid. Need piirangud noortele inimestele peavad kehtima ka Eestis. **Võite alustada väikestest:** hoida tänavad puhtad ja mitte rikkuda laste mänguväljakuid. Ja ei lase teistele seda teha. Sageli tänaval jalutades märkad katkiseid pinke ja mustust. Enamasti on selles noored süüdi. Pigem tuleb sõda kuulutada selliste käitumiste vastu, kui mõelda, et ma ju nii viisi ei käitu, ja teiste käitumine mind ei puuduta. Sallivus ei pea ükskõiksusega piirnema. Ja sallimatus peab olema aktiivne, mitte ainult sõnaline. Istuta puu, nii nagu meie õpilased teevad viimase 5. Aasta jooksul kohalikus metsanduses. Ehita lastemänguväljak- oled noor, ja sa saad sellega hakkama, meie räägime kogemusest. Alustades väikesest teost jõuad suure saavutuseni. Noormees Eestis ei pea olla salliv vägivalla suhtes, mis on suunatud teistele. Ärge laske solvata lapsi ja vanureid - see on tõsise sallivuse ilming.

Just selline inimene saab aru, et ei ole oma riigi, poliitikute ja ärimeeste solvamist. Ta on teadlik ja teab, et palju sõltub just temast, sellest kuidas ta kasutab oma poliitilisi õigusi. Näiteks enda haridustasemest sõltub kui ettevõtlik ta on. Võibolla siis ta ei taha omast riigist ära sõita mujale, sest ta on salliv oma riigi vastu ja ta saab aru, et ei ole sellist nagu ideaalne riik. Ta elab sallivuse printsiipide vastu, mis ta leiab mõiste tõlgendusest erinevatest keeltest: inglise keelst võtab ta valmidust olla salliv teiste rahvaste vastu; prantsuse keelest see et teda ei häiri, et inimesed mõtlevad ja tegutsevad teistmoodi, sest ta ise on ettevõtlik ja loov; hiina keelest see et ta on suurepärase teiste suhtes, ta võtab vastu teisi poliitilisi vaateid; araabia keelest see et inimene peab olema heasüdamlik, kannatlik, oskab aidata vaeseid ja pagulasi; vene keelest võtab ta oskuse võtta teisi vastu nii nagu nad on, sest ta hindab oma individuaalsust.

2.4 Essee "Kultuuridevaheline dialoog ja kodaniku aktiivsus minu kogukonnas", autor Ksenia Zahharkina

Me elame maailmas, kus me räägime sallivusest teineteise vastu harva. Viimasel ajal me oleme kas pealtnägijad või isegi osaleme riigi konfliktides, terroris või sõdades. Kaasaegses maailmas areneb rahvuste vaheline dialoog. Inimesed üritavad olla sallivad, õppivad vastuvõtma teisi uskumusi, elustiili, erinevaid kultuure. Kõik see aitab meil paremini tunda multikultuurses maailmas. Samal ajal on mitmeid näided sellest kuidas rahvuseid saadavad lahkkelid erinevatel põhjustel: on see religioon, rahvus või kombed. See viib terrorile, hävitamisele. Kõik mäletavad viimaseid maailma sündmusi: sõda Ukrainas, lennuõnnetus A321 Sharm-el-Sheikh. Selleks et lõpetada vaenulikus on meil just dialoogi vaja, sest see aitab arendada sallivust inimestel.

Ma elan multikultuurses riigis ja ma arvan et olgu need venelased, eestlased, valgevenelased või teised, nad kõik peavad teadma nii enda kui ka oma riigi kultuuri. Ma olen veendunud, et on vaja arendada sallivust meie inimestes vaatamata sellele, kes nad on. Meil tuleb rohkem huvi tunda meie riigi kommete vastu. Eesti kultuuris on palju huvitavaid kirjandus- ja muusikateoseid, kirjanikke, heliloojaid, laule ja filme. Juba koolis hakkasin tunda huvi tuntud Eesti inimeste vastu, näiteks sain teada kes on Oskar Luts, Georg Ots, Anto Hansen Tammsaare. Filmide hulgast tahaks nimetada näiteks «Mandariinid», mis on filmitud koostöös Gruusiaga, «Kirsitubakas», «Seenelkäik» ja kindlasti multifilm «Lotte».

Meie riigis toimuvad erinevad üritused, mis aitavad noortele oma loovust arendada, õpetavad tundma nii Eesti kui ka teiste rahvuste ja riikide kultuuri ja kombeid. Need on kunsti- ja fotonäitused, erinevad filmid, lavastused ja kontserdid. Koolis õppides käisin ma noorte huviringis, kus me õppisime tundma Eesti kultuuri ja mulle, venelannale kes elab Eestis oli see väga huvitav. 8. klassis koos kirjanduse õpetaja ja klassijuhatajaga korraldasime kultuuripäevad, mille jooksul me saime teada rohkem erinevate riikide kultuuride kohta. Meil oli võimalus tutvuda Venemaa, Ukraina, Armeenia kultuuridega. Tol ajal me valmistasime traditsioonilised road, uurisime kultuuri ja kombeid. Kooliajal kohtusin ühel üritusel ka Khazahstani ja Ukraina esindajatega. Nad esitasid meile omad tantsud ja see oli värvikas ja meenukas sündmus.

Nüüd ma käin fotohuviringis, kus me tutvume tuntu fotograafide töödega. Nende hulgas on ka sellised, kes näitavad meile teiste riikide kultuure ja kultuuridevahelist dialoogi. Kõige rohkem meenusid mulle John Kenny tööd, mille peal on jäädvustatud need hõimud, mis peavad lugu oma kommetest ja kultuuripärandist. Minu sõbrad on nii venelased kui ka eestlased. Ma arvan et see on väga kasulik meile kõikile, sest see aitab meil avastada uued kultuurilised teadmised. Koos me käime kinos, kontserdil ja teatris, mis aitavad laiendada meie slmaringi ja ühendavad meie ideid, mõttete ja huvide abil.

Mul on multirahvuslik perekond: nõod on eestlased, ema on Valgevenemaalt pärit, isa oli sündinud ja kasvanud Venemaal, vanaisa on Mordvast. Vist just selle tõttu ma hakkasin huvi tundma teiste rahvuste ja kultuuride vastu. Aasta jooksul õppisin ma eesti koolis, see aitas ka näha nende kombeid, tundeid, ideid ja elustiil teisest vaatenurgast. Ma õpin Sillamäe kutsekoolis ja tulevikus ma olen kokk, mulle see meeldib kuna just see elukutse aitab mul arendada loovust. Koka töö on tihedalt seotud teiste rahvuste kultuuri teadmisega ja oskusega õigesti esitada traditsioonilised road, usun et see kindlasti aitab mind tulevikus. Teadmised traditsiooniliste roogade kohta aitavad ka paremini teada saada rahva kultuurist, selles mõttes kõige ilmekad on India, Itaalia, Tai ja Prantsuse köök. Tulevikus ma tahaksin külastada kõik neid riike, et paremini tundma õppida nii nende kultuuri kuid ka kööki.

Ma arvan et tuleb **luua side erinevate kultuuride, uskumuste, kommete, rahvuste ja rahvaste vahel** ehk see mida nimetatakse kultuuridevaheliseks dialoogiks. **Iga inimene vastutab oma kultuuri eest ja me peame lugupidada teiste rahvaste ja riikide kultuuride vastu.**

2.5 Essee "Kultuuridevaheline dialoog ja kodanikuaktiivsus minu kogukonnas", autor Elisabeth Purga

Mida tähendab üldse aktiivseks kodanikuks olemine ning erinevate kultuuride tolereerimine, kultuuridevaheline suhtlus ning globaliseerumine? Need alguses veidi keeruliselt kõlavad terminid on ilmselt meie kõigi jaoks veidi erineva tähendusega. Sealt algavad kindlasti ka mitmed konfliktid, kuna üldiselt kipuvad inimesed oma arvamustes väga kinni olema. Kuid mida tähendavad need terminid minu jaoks?

Mina olen kindlasti Eesti patrioot, kohe kogu südame ja hingega. Ma ei saagi täpselt aru, kas olen selliseks kujunenud või on mind selliseks kujundatud. Igal juhul olen tulemusega täiesti rahul. Samuti armastan, imetlen ja hoian oma kodupaika ning annan endast iga-päevaselt maksimumi, et ka teised näeksid selle kauni koha võluseid. Iga riigi järelkasv on selle riigi enda noored. Praegused noored on meie järgmised riigijuhid, poemüüjad, diplomaadid, autojuhid, kooliõpetajad, koristajad ja kõik teised inimesed, kellela meie riiki ja ühiskonda ju olemas ei oleks. Seega võib vabalt väita, et Eesti tulevik on noorte kätes. Kuid minu vaatenurgast on juba praegu Eesti riik suures osas noorte kätes. Mis eelised on noortel? Juba paljud tööandjadki väidavad, et soovivad palgata rohkem noori inimesi, kuna neil jagub energiat ja uusi, värskeid ideid. Samuti on ka kindlasti tõsi see, et suuremal osal noortest, kes on alles tööturule jõudnud, pole palk kõige olulisem, vaid see kogemus mis nad sealt saavad. Vanemaid inimesi kontrollib tihti kahjuks enamusest raha ning see ongi nende ainus motivaator, miks üldse tööl käia. Õnneks on ka taandumas eelarvamus, et noorte soovide avaldamine on nii öelda "virisimine" või "vingumine". Aina rohkem kerkib noorte seast esile just asjalikke kriitikuid, kes oskavad välja tuua nende ümber olevad vead ning oma seisukohti ka vajadusel mõistlikult kaitsta. Seda hakatakse ka ümberringi üha enam märkama. Olen omal nahal seda kogenud (ja kogen siiani) oma koduvallas Toilas, kus noorte kätte ja vastudada on usaldatud märkimisväärselt suur hulk tegevusi ja otsuseid.

Näiteks minu hobiks on saanud kodukandis nii suuremate kui ka väiksemate ürituste korraldamine, erinevate aktsioonide ja küsitluste läbiviimine. Olen olnud Toila Gümnaasiumi ÕOV president ning hetkel olen Ida-Virumaa Noortekogu juht. Seepärast tean ja tunnen, et mina, kui Eesti kodanik, osalen vägagi aktiivselt ühiskonnaelus. Julgustan ka sõpru seda tegema, ükskõik millisel moel. Alustada saab kas või naabritädi aitamisest. Iga teekond algab esimesest sammust. Vahel polegi teekonna juures tähtis sihtpunkt, vaid see, kuidas me sinna jõuame, ning et me üldse liigume.

Muidugi tean ja mõistan, et kõik ei peagi tegelema täpselt samalaadsete asjadega, kuna inimesed ning nende hobid ja huvid on erinevad. Kuid aktiivselt ühiskonnas osalemine näitab seda, et me hoolime meie ümber toimuvast ning soovime, et meie kõigi panus oleks antud. Minu jaoks isiklikult on näiteks täiesti uhkuse asi öelda, et see on minu juhitava organisatsiooni otsustada, kuhu läheb aasta jooksul üks imeväike osa riigi rahast. Riigi raha tuleb teatavasti maksumaksjatelt, ehk siis meie käes on kübeke Eesti inimeste raha. Nad on selle meie usaldanud, et meie selle abiga muudaksime midagi meie ümber paremaks. Kuid tihti märkan, et eri rahvused teevad asju samade eesmärkide nimel, kuid siiski eraldi. Miks? Selles aina globaliseerumas maailmas peaksime hoidma kokku ning oma tegevusi ühendama, säästaksime palju aega ja raha ning nagu öeldakse, siis seltsis ju segasem. Miskipärast tahavad kõik siiski oma rada pidi minna ja ajada seda "Oma asja" ilma teistega koostööd tegemata. Sealt saabki kultuuridevahelisest dialoogist hoopis monoloog ning tunnen, et paljud tegevused jäävad kahjuks selle taha, et oma vahel ei suhelda piisavalt. Sügaval südames soovin, et aina rohkem inimesi hakkaks ajaga teisi rahvusi tolereerima, ükskõik kui erinevad ka nende arvamused ja maailmavaated poleks. See ju elu huvitavaks teebki, kui koos on palju erinevaid isiksusi. Kuna sügaval sisimas oleme me siiski kõik mingil määral sarnased ning nii seda kui ka meie erinevusi tuleb aktsepteerida. Vaid nii saame koos liikuda aina suuremate eesmärkide poole, kuna suurte tegudeni jõudmise aluseks on kindlasti koostöö.

2.6 Essee "Kultuuridevaheline dialoog ja kodaniku aktiivsus minu kogukonnas", autor Jelizaveta Nikolas

Meie maailmas on palju erinevaid kultuure, osa neist on tihedalt seotud aga on selliseid mis ei kattu kunagi. Minu arvates peaksid inimesed leidma ühise keele, huvid ja tuleb kohelda üksteist sallivalt.

Erinevad kultuurid võiksid jagada ühiseid väärtusi ja kombeid. Mõned inimesed tunnevad huvi teiste kultuuride rohkem kui enda oma vastu, kuid kahjuks mitte kõik saavad näidata konkreetse kultuuri. Ma uurin teiste rahvaste kultuuritraditsioone heameelega. See on uskumatult huvitav, õpetlik ja rikkastav, rahvuskultuur on nii erinev. Kõige lähedasem minu jaoks on vene kultuur. Ma olen vene perest pärit ja me tähistame meie traditsioone. See ei takista mind pidada "rahvustevahelist dialoogi". Mulle meeldib Eesti ja Prantsusmaa kultuur.

Mulle meeldib vaadata Eesti filme. Kooli tundides me vaatasime mõned filmid, näiteks "Seenelkäik" ja "Klass" Ma eelistan vaadata neid originaalkeeles ehk siis eesti keeles. Lapsena mulle meeldisid India filmid. Nüüd aga tunnen huvi Ameerika filmide vastu. Ma hiljuti vaatasin filmi "Marlane." See film jättis hea mulje. Minu lemmik film on ameerika film Steven Kingi romaani järgi, mille pealkirjaks on "Roheline miil". See avaldas tugev muljet. Ma armastan kunsti ja mulle meeldib vaadata erinevate kunstnike teoseid, sest neil on erinev maailmataju ja nad väljendavad seda erineval viisil. Kõige rohkem mulle meeldivad marinat, sest nad tähistavad mere ilu, eriti inspireerivad on Aivazovski maalid. Mulle meeldivad ka eesti kunstnike Edward Magnus Jacobson, Hippus Gustav Adolfi ja Ado Vabbe tööd.

Ma õpin kokaks ja olen väga huvitatud erinevatest rahvusköökidest, eriti eesti omast. Tulevikust ma loodan töötada kokana, sest see eriala annab mulle võimalust mitte ainult reisida, kuid ka rohkem teada saada erinevatest kultuuridest toidu kaudu. Ma uurin ka india, gruusia ja prantsuse kööke.

Minu arvates peavad inimesed üksteisega suhtlema vaatamata nende rahvuse ja kultuurile. Noortel arendab sallivust, kultuuridevaheline suhtlemine eakaaslastega. Näiteks siin Sillamäe Kutsekoolis õpivad erinevate rahvaste esindajad, kes on Ukrainast, Valgevenemaalt, Venemaalt ja isegi Gruusiast ning Saksamaalt pärit. Me suhtleme nendega ja aitame õpingutega. Teeme kõik, et nad tunneks end meie riigis ja kutsekoolis kaitstult ja turvaliselt. Ma usun, et Eesti inimesed on sallivad.

Maailm on muutunud, kuna rohkem inimesi puutuvad kokku teiste rahvaste esindajatega, olgu see töö või igapäevases elus. Samas on selliseid regioone, kus see toimub harva. Näiteks meil siin Eestis eestlased ja venelased elavad koos ja mul tundub, et me austame teineteist. Mul on ka eestikeelsed sõbrad. Vaatamata erinevustele on meil huvitav koos olla. Tavaliselt me suhtleme vene keeles kuidugi eestlastega ma suhtlen aga eesti keeles. Koos me kuulame eesti, vene või inglise keelseid laule. Mulle meeldib ka prantsusekeelne muusika. Mul on hea meel, et minu sõbrad on sallivad ja austame teineteist eriti tänapäeval kui meie ümber on nii palju lahkkelisid.

2.7 Essee "Teadlik ja salliv noor kodanik", autor Anu Ots

Tänapäeval teadlikkus aitab olla edukas. Rohkem infot – kergem hakkama saada elus. Juba lapsepõlvest meid õpetatakse reegleid jälgima, kuid praegu vähem mainitakse nii kodus kui ka koolis, et tuleb olla kasulik ka avalikus keskkonnas. Kui minu vanemad olid noored oli neil selline noorte organisatsioon nagu pioneerid, nende prioriteediks oli laste kasvatamine sellises traditsioonis, et tulevikus nendest said kodanikud, kes on pühendatud täiel määral kommunistlikku partei ideaalidele ja oma riigile. Suur osa tähelepanust pöörati ka heatahtlikku tegevusse: võistlesid kirjaoskamatusena. Aitasid kodutuid loomi, teadvustati organeid kuid märkati, et on rikkumisi. Palju sellest on kahjuks täna ära kadunud, rahalised väärtused ülekaaluvad hingelisi.

Meie väikeses riigis, aga on palju noori kes on valmis mitte ainult pidevaks enese täiendamiseks, vaid ka teostama palju häid tegusid riigi heaks valmis. Näiteks, kui ma õppisin koolis oli meil traditsioon iga aasta 9. mail külastada veterane, kinkida neile lilli, huviga kuulda lugusid sõjast. Leian et see on ka hea komme Eestis korraldada 1. mai töörahva päeva ja talgud, mille raames noored suure entusiasmiga aitavad kaasa oma linnaosas, linnas ja mujal Eestis. Teine väga oluline ja positiivset tendentsi märkan ma oma kodulinna Narva, aktiivsed õpetajad juurutavad lastes armastust töö vastu korraldades heategevus messe kaubanduskeskustes, kus lapsed esitavad ja müüvad oma kätega tehtud tööd.

Kindlasti hea kodanik on see, kes austab teisi vaatamata erinevat nahavärvi, tausta või religiooni. Kodanik peab olema aktiivne ja osalema erinevates tegevustes oma tahtega. Peamine probleem tänapäeval on see et **mõned noored imendavad liiga palju info ja ei jõua seda käsitleda ja valida kõige olulisemad osad**. Tänu Internetile paljud meist on muutunud laisemaks ja passiivsemaks. Arvan, et riik peaks kindlasti juhtima noori, üle vaatama ja ümber mõtestama mitmeid piirväärtusi ja väärtusi. Lapi ei tohiks jätta omaette, need on meie keskkonna "toode".

Silmapaistev vene kirjanduskriitik Vissarion Belinski juba 19. sajandil kirjutas: "See, kellest ei saanud inimene, on halb kodanik." Minu meelest ta tahtis sellega öelda et vaatamata kõigele, mis toimub meie ümber inimene peab hoidma selliseid **omadusi nagu kaastunne, sallivus, vastastikune abi** ja omal maal olema eeskujuks teistele inimestele.

Kurb näha, et 25 aastat tagasi ei olnud sellist probleemi nagu "sallivus". Me teadsime, et meie olime üks rahvas ja austus oli enesestmõistetav. Kõik rahvused toetasid üksteist väljendades sellega sõprust, austust, armastust teineteisele. Loodame, et suudame ületamiseks pagulaste kriisi, meie ühiskond muutub sallivamaks, me saame mõista, et teisest rahvadest on rohkem kasu kui kahju, ja nagu varem me seisame käsi-käes!

Lõpetuseks tahaks märkida, et noorus on kaunis aeg mil meil on palju võimalusi ja kõik sõltub ainult sinust milline eeskuju sinust saab tuleviku põlvkondadele ja ühiskonnale. **Ärge unustage, et suured teod algasid väikesest sammust**

2.8 Konkursi võitja Anastasia Volkova fotod

Foto: Pilk tulevikusse

Foto: Raksed kulmid, keerulised mõtted

2.9 Konkursi võitja Kohtla-Järve Noortekeskuse foto

2.10 Konkursi võitja Nelli Palikov foto

III osa: Osa Õppematerjalid

3.1 Mäng "Sallivus: mis see on?"

Eesmärk: Tutvustada mõistet „sallivus“ noortele; stimuleerida kujutlusvõimet ja leida oma arusaam.

Mängu käik: Lepime kokku grupitöö reeglites. Mängujuht esitab grupile mõiste „sallivus“ ja „sallimatus“ tähendused, nende ilmingutest ja tagajärgedest.

Lõpuks tutvustab ta pabertahvlile kirjutatud mängu eesmärgid ja palub neil leida enda rühmale nimetus (võib kasutada varjunimesid).

Harjutus "Saame tuttavaks"

Paku osalejatele valida enda iseloomust kõige tähtsam omadus ja illustreerida seda ilmekalt, näiteks nii: «Jää ja leek», «Vaikne ja kurb» jne. siis tutvustage ennast.

Ülesanne "Naaber siin, naaber seal".

Mängija, kelle käes on pall nimetab oma naabrid paremal ja vasakul ja siis tutvustab ennast. Siis ta viskab palli ükskõik kellele. Mängija, kes püüdis palli nimetab omad naabrid paremal ja vasakul ja viskab palli.

Mäng warm-up

Eesmärgid: Luua vaba mitteformaalne meeleolu ja ühtekuuluvuse tunne rühmas, tõsta usaldustaset. Aeg: 10 minutit

Ülesanne "Oleme sarnased"

Mängu käik: mängijad istuvad ringis. Mängujuht kutsub ringi sisse ühe mängija, kes on temaga sarnane (päriselt või ettekujutatud omaduse alusel). Näiteks: «Leena, tulge palun siia, sest meil on samapikad juuksed (või sest me elame maal, meil on sinised silmad jne)». Leena astub ette ja siis kutsub kedagi teist sama moodi. Mäng kestab kuni kõik mängijad seisavad ringis.

3.2 Mäng "Sallivuse vool"

Ülesanne « Vool»

Mängijad hoiavad käsi-käes. Pakume neile tunda teine-teise soojust. Mängujuht: «Kas tunnete? Naeratage oma naabritele vasakul ja paremal. Katsetage vool edasi saada nii kiiresti kui on ainult võimalik. Alustame».

Ülesanne « Toetus»

Mängu juht pakub teha harjutust „Toetus“. Selleks on vaja moodustada kaks ringi: välis ring ja sisse ring. Alustame mängu juhust, iga teine ehk siseringi mängijad seisavad käsi-käes. Kõik ülejäänud (ehk need esimesed) moodustavad välisring. Nad seisavad paarides üksteise vastas.

Mängu käik: Välisringis olevad mängijad tõstavad käed ette, peopesad ülesse. Siseringis olevad mängijad tõstavad käed ülesse, peopesad all. Suruge peopesad üks teise vastu kogu oma jõuga. Välisringi mängijad peavad vastu hoidma.

Mängu juht seletab ülesannet: «Kes sai tasakaalus hoitud? Kes ei saanud? Stop! Nüüd proovime toetada teine teise peopesad. Lõdvestage käed. Kujutage ette et peopesad toetuksid, nagu Mustamere lainetel. Vahetus! Välisringi mängijad suruvad kogu oma jõuga sisseringi mängijate peopesi. Sisseringi mängijad pidagu vastu! Paus! Toetage teineteise käsi».

Arutelu:

- Teie olite erinevates rollides ja oli vaja kas suruda või vastupidada. Kirjeldage oma tunnet olukorras kui teie surusite ja kui te hoidsite vastu?
- Oli raske vastu pidada tundes teise mängija jõudu: oli keegi minust tugevam; ma ei olnud kindel, et mul on pisavalt jõudu vastu pidamiseks, selleks et ma saaks hakkama.
- Mida teie tundsite kui te toetasite teineteist? – Usaldust, toetust, kergendust, kindlustunnet, jõudu.

Kõike seda tunnevad inimesed kui keegi surub neile peale sõnadega, intonatsiooniga üritavad mõjutada mingil teisel viisil, veenda või isegi manipuleerida.

Iga inimese elus tekib selline olukord või arusaamatus: olgu see seotud perega, sõpradega või suheldes vastasooiga. Tavaliselt sellised lahkkelid, mis muutuvad pikaajalisteks, võivad süvendada võimetust seetõttu et inimene ei taha isegi katseda teisi aru saada ja näha olukorda teiste silmade kaudu.

3.3 Mäng "Salliv isik: Kui ma..."

Eesmärk: õppime end tundma ja väljendama kasutades metafoore

Mängu käik: Mängijad istuvad ringi. Mängujuht pakub mängijale lõpetamata lauseid: "Kui ma oleks raamat siis see oleks..." (sõnaraamat, luuletuste kogumik jne...); "Kui ma oleks toit siis ma oleksin..." (putru, kartul...jne); "Kui ma oleks täiskasvanu, siis" (muud variandid - laul, muusika, transport jne ...). Vastavad kõik üksteise järel.

Mängu peamise sisu.

Eesmärk: Tutvustada mängijatele salliva isiku peamisi omadusi; anna noortele võimalus hinnata nende sallivuse taset.

Aeg: 15 min

Kasutatavad materjalid: tööleht igale mängijale

Salliva isiku omadused

	A	B
1. Kas inimesed üldiselt meeldivad		
2. Armulikkus		
3. Kannatlikkus		
4. Huumor		
5. Tundlikkus		
6. Usaldus		
7. Altruism		
8. Sallivus erinevustele		
9. Enda juhtimise oskused		
10. Heatahtlikkus		
11. Oskus mitte hukka moista teisi.		
12. Humanism		
13. Kuulamisvõime		
14. Uudishimu		
15. Kaastunne		

Juhend: esiteks A tulpa pange "+" kolme omaduse kohta, mis teil on kõige tugevamad; "0" aga nende kolme vastu, mis teil on kõige nõrgemad. Siis B tulpa: märgistage "+"-ga kolm omadust, mis kuuluvad sallivale isikule. Töölehe täiendamiseks võimaldage 3-5 minutit.

Siis mängu juht täidab ettevalmistatud tabeli suurel tahvlil. Ta palub tõsta käsi neil, kes märgistasid esimese omaduse B tulbas ja kirjutab alla inimeste arvu ja nii edasi. Lõpuks on näha millised kolm omadust said rohkem hääli ja just need moodustavad salliva isiku tuuma (selle rühma arvamuse järgi).

3.4 "Mina ja Meie: Enesehinnang"

Eesmärgid: näidata kuidas suhtumine iseendaga on seotud sallivusega; näidata kuidas sallivuse tase kasvab iseenda ja teiste rühma kaaslaste suhtes; võimaldab noortel realiseerida oma võimeid, isikuomadusi ja võrrelda enda mina-pilti sellega kuidas teised teda näevad.

Harjutus: «Rivisse kasvu järgi!»

Eesmärk: tõsta ühtekuuluvuse taset, arusaamist ja grupi sidusust. Mängijatele pakutakse panna silmad kinni ja seista rivisse kasvu järgi (teine variant moodustada ring kasvu järgi). Saab teha mitu korda.

Harjutus «Aplausid»

Eesmärk: parandada tuju ja tõsta enesehinnangut, gruppi liikmete aktiveerimist.

Aeg: 5 min.

Mängu käik. Mängijad istuvad ringis. Mängujuht palub tõusta püsti neil, kellel on teatud tema poolt pakutud omadused või oskused (näiteks, «Palun, tõuske püsti need, kes oskavad tikkida, suusatada, laulda jne»). Teised kes istuvad aplodeerivad.

Harjutus: «Parem kiitust või memo „mustadeks päevadeks“»

Eesmärk: arendada positiivne sisemine dialoog; arendada eneseanalüüsi oskust.

Mängu käik: Osalejad istuvad ringis. Mängujuht hakkab rääkima sellest, et meil kõigil tekib selline hetk, kui tuju on madal ja me kippume unustama oma saavutused, võidud, oskused ja rõõmsad sündmused vaatamata sellele, et kõik mille eest me võime uhke olla on meil kindlasti olemas. Siis ta jagab töölehed (igauks saab enda oma) mille peal on tabel, mis nad peavad ise täitma.

Tabelis on kolm tulpa:

- «Minu parimad omadused»: siia kirjuta need omadused, mis meeldivad iseenda juures kõige rohkem ja moodustavad enda tugeva külje.
- «Minu võimed ja talendid»: siia kirjuta enda võimed ja talendid, mille üle võid uhke olla.
- «Minu saavutused»: kirjuta siia kõik oma saavutused.

Mängujuht vabasvalikus sõltudes rühma tasemest pakub mängijale lugeda ette enda memo. Täidetud memod jäävad mängijate kätte.

Kokkuvõte sallivust käsitlevatele ülesannetele

<i>Minu parimad omadused</i>	<i>Minu oskused ja talendid</i>	<i>Minu saavutused</i>
------------------------------	---------------------------------	------------------------

3.5 Üks naine saunas rääkis: sallivusest ja pagulastest

"Uued rahvaste migratsiooni" lained loksutavad Euroopat meenutades Rooma impeeriumi kollapsit, mis juhtus siis kui V. sajandil rajasid jõukad hõimud eduka, kuid moraalselt korrumpeerunud impeeriumi, kuid ka hävitasid selle. Täna, kõik märgid on ilmsed - rikas Euroopa; vaesed, kuid konsolideeritud allokhtonid; eurooplaste moraalne lagunemine - konsumerismi, soovimatus töötada, totaalne gay propageerimine. Kõik kordub...

ÜRO rahvastikuprognoozi muudab migrantide lained Aasiast ja Aafrikast, mis jõuavad Euroopa süsteemselt ja programmeeritult.

Retsept № 1 - apartheid: ennetada välismaalaste sotsiaalse jaotuseni jõudmist, isoleeritud eluasulad nende jaoks (geto mudel): fašismi moodi.

Retsept № 2 - ideoloogiline integratsioon. Lääs ärkas ja kutsus iseenda poole maailma migratsiooni jõud, mis pani ajaloolise protsessi pendeli mehhanismi käima. Sisseränne Läände on tingitud mitmesajandise Lääne kolonisatsiooni poliitikaga Idas, peamised rändevood on tulnud endistest kolooniastest ja semi-kolooniastest ning on suunatud endistele metropolidele. Hoides traditsioonilist mentaliteeti on nad keskendunud lääne elu standarditele ja elukvaliteedile.

Migrantfoobia sündroom hakkas kogu levima läänemaailmas. Arvamusküsitluste järgi, venelased nimetavad rändajate sissevoolu peamise tegurina vastuolu tekkimist ühiskonnas. On teada, et foobiad mitte ainult loovad pingeid foobia saajate suhetes, kuid ka mõjutavad hävitavalt nende kandjate psüühikale. Mitmekultuurilisus on ainult üleminekuetapp, hiljem tuleb järgmine etapp ehk põliselanikke ja migrantide diferentseerumine. Ajalooliselt see mudel on hästi teada, see on "geto" mudel.

20. sajandil oli populaarne Karl Marxi valem "**Kõikide riikide töötajad, ühinege!**" mis pärast reguleerimist kõlas mitte marksistlikult: "Kõikide riikide töötajad ja rõhutatud maailma rahvused, ühinege!" Nõukogude versioon – immigrandid võeti vastu võistlusse seltsimehena.

Teiste läbi me arendame iseennast. Vaadates läbi rassilise või kultuurilise üleoleku mõistete prismat, tasub arvestada sellega, et teised saavad teid ka Untermenschi mõõdupuuga hinnata. Identse Vene tee oli teistsugune, mida illustreeris Fjodor Tjutševi poeetiline rida, mis tuli vastusena O. Bismarcki valemile ühtsuse saavutamise kohta vägivalla abil (vere ja raua abil):

"Ühtsust, - teavitas kaasaegne oraakel, -

Võiks olla keevitatud raua ja vere abil...".

"Kuid me katseme teha seda armastusega, -

Ja siis on näha, mis on tugevam..."-

3.6 Mäng "Kurdid või katkine telefon"

Seda mängu tasub mängida viiekesi. Rohken inimesi, lõbusam ja tulemust on ka raskem ettenäha. Mängijad istuvad pingil või nii kuidas on mugavam sosistada teineteiste kõrva. **Mängujuht** valib sõna ja **sosistab** esimesele mängijale nii et teised seda kuulda ei saa. Siis esimene sosistab teise mängija kõrva ja nii see käib. Viimane **mängija ütleb välja** seda mida ta kuulis. Tavaliselt esimene ja viimane sõna on kaks erinevat asja ja see teeb palju rõõmu ja nalja. Viimane mängija on nüüd mängujuht ja teised liiguvad pingil ühe koha võrra. Endine mängija võtab viimase mängija istme. Selleks et tulemus on näeruväärsem mängijad räägivad kiiresti ja vaikselt. Et muuta mäng keerulisemaks võib kasutada mitte üht sõna vaid tervet lauset.

3.7 Ärimäne "Olen vastutav isik"

Ettevalmistuse etapil osalejad uurivad ja saavad tuttavaks maailma probleemidega, mis on teatatud määral meid kõiki mõjutav massi meedia, raamatute, poliitikutega kohtumise kaudu. Valitud 5–6 probleemi arutatakse rühmas.

Nende hulgas võivad olla näiteks:

- Põlisrahvaste ja vähemuste kodanikuõigused.
- Immigratsiooni poliitika.
- Usulised ja ideoloogilised lahkkelid.
- Rahu ja terrorism.

Arutelu toimub «ajarünnaku» vormis. Peamine eesmärk on leida nii palju lahendusi kui on võimalik. Töö on toimub 5–6 inimeselistes rühmades „karuselli“ põhimõttel: iga rühm saab «probleemi analüüsi kaardid» enne ja pärast 10–15 minutist arutelu tutvustavad probleemi hinnangu ja võimalikke lahendusi.

Siis rühmad tutvustavad kokkuvõtliku tööhinnangu. Määratlevad võimalikud lahendused viisil, mille abil saab tutvustada avalikule kogukonnale (esitlused massimeedias, kiri kodanikuühiskonna organisatsioonile, kiri kaebus, jne). Mängu tulemusi saab kasutada ka edaspidi.

Probleemi mapp:

1. Määra täpselt ja lühidalt probleemi sisu.....
2. Koosta lühike ajalooline informatsioon probleemi kohta (millal ja kuidas tegi, mis on selle põhjus, osapooled huvitatud probleemi lahendamisest).....
3. Tutvustage probleemi sisu.....
4. Määra probleemi negatiivsed tagajärjed.....
5. Kirjeldage võimalikud probleemi lahendused.....
6. Paku enda variant probleemi lahendamiseks.....
7. Määra teie poolt pakutud lahenduse positiivsed ja negatiivsed küljed.....

3.8 Mäng "Sallivuse puu"

Las meie puu õitseb ja kasvab. Kirjuta igale puulehele omad soovitusel, nõuanne selle kohta, mida tuleb teha, et meie klass, kool, linn, riik muutuksid sallivamaks keskkonnaks. Nüüd kleebime need puu peale.

Võimalikud variandid:

- Aidata teineteist, et kaitsta nõrgemaid.
- Ärge tülisege, üritage teineteisest mõista.
- Ärge pange tähele rahvust, usku, välimust või harjumusi.
- Suhelge rohkem, et teineteist paremini tunda.
- Austage teineteist, muutuge paremaks.

3.9 Kommunikatiivse sallivuse küsimustik V.V. Boiko

Juhend: Tuleb vastata 45. küsimusele, jagatud 9.-ks plokiks. Igaüks neist peegeldab teie käitumise omadusi teatatud suhtlemis olukorras. Kasutage (0 – 3) pallist hinnangu skaalat selleks et määrata kui tõsised on pakkunud väljendid teie suhtes. Vastake siiralt kuna tulemus on ainult Teie jaoks!

0 — vale;

1 — õige teatatud määral;

2 — päris tõsine;

3 — tõsi.

Küsimustiku küsimused:

I.

1. Aeglased inimesed ajavad mind närvi.
2. Mind ärritavad kärsitud, rahutud inimesed.
3. Ma ei kannata lärmakaid lastemänge.
4. Originaalsed, tavatu isikud sageli mõjutavad mind negatiivselt.
5. Täiuslik inimene häiriks mind.

II.

1. Ma olen tasakaalust väljas arusaamatute inimeste tõttu.
2. Mind häirivad inimesed, kes räägivad palju.
3. Mul oleks igav vestelda mittehuvitava kaasreisijaga rongis, lennukis kui ta võtab initsiatiivi.
4. Mul oleks igav vestelda juhusliku kaasreisijaga, kes on minust kultuuriliselt või teadmiste tasemelt madalam.
5. Mul on raske leida ühist keelt teiste partneritega kelle intellektuaalne tase on madal.

III.

1. Tänapäeva noored põhjustavad ebameeldivaid tundeid oma välimuse (juuksed, meik, riided) tõttu.
2. Mõned inimesed tekitavad ebameeldiva tunde kultuuri puudumise tõttu.
3. Mõnede rahvuste esindajad minu keskkonnas ei meeldi mulle.
4. On olemas teatud mehed (naised) keda ma ei taju.
5. Ma ei taju äripartnereid, kellel on madal professionaalsuse tase.

IV.

1. Ma arvan, et ebaviisakusele tasub vastata ebaviisakusega.
2. Mul on raske varjata kui keegi ei meeldi mulle.
3. Mind ärritavad inimesed, kes püüavad nõuda vaidluses, et nemad on õiged.
4. Mulle ei meeldi enesekindlad inimesed.
5. Tavaliselt on mul raske vastu panna märkuse tegemisele, kui kibestunud või närviline inimene ühistranspordis trügib..

V.

1. Ma olen harjunud teisi õpetama.
2. Mind paneb nõrdima inimeste ebaviisakus.
3. Märkan tihti, et ma püüan kedagi õpetada.
4. Harjumuse pärast teen teistele märkusi.
5. Armastan lähedastele käske anda.

VI.

1. Mind häirivad vanurid, kui nad sattuvad linna transpordile või kauplustesse tipptunni ajal.
2. Jagada hotellis tuba võõraga on väga piinlik.
3. Tavaliselt, kui partner ei nõustu minu õige arvamusega vaidluses, see häirib mind.
4. Ma kaotan kannatuse kui keegi ajab vastu.
5. Mind häirib kui partner tegutseb omal viisil mitte nii nagu mina tahaks

VII.

1. Ma loodan, et inimesed, kes on minu suhtes kuriteo sooritanud, saavad õiglase karistuse.
2. Mind tihti süüdistatakse pahurdamises.
3. Pean kaua meeles, kui mind solvavad need, keda ma austan ja hindan.
4. Et tohi andestada kolleegide taktitundetuid nalju.
5. Kui äripartner teeb tahtmatult haiget mu tunnete, olen ma siiski solvunud.

VIII.

1. Ma halvustan inimesi, kes pidevalt kurvavad oma elu üle teistele
2. Sisemiselt ma ei kiida heaks kolleege (sõpru), kes esimesel võimalusel räägivad oma haigustest.
3. Ma ei osale vestluses, kui keegi hakkab oma pereelust kurtma.

4. Tavaliselt ma kuulan ilma erilise tähelepanuta sõprade (sõbrannade) ülestunnistusi.
5. Mõnikord mulle meeldib tüüdata kedagi sugulaste või sõprade juures.

IX.

1. Üldjuhul on mul raske teha järeleandmisi partneritele.
2. Mul on raske suhelda inimestega, kellel on halb iseloom.
3. Üldjuhul on mul raske harjuda uute tööpartneritega.
4. Ma hoian eemale ebataolistest inimestest.
5. Tihti ma nõuan oma isegi kui ma saan aru, et minu partneril on õigus.

Boiko testi võti.

Arvuta kokku kõik üheksa osa eest saadud punktid. Maksimum punktide arv - 135, igas osas aga - 15.

1-45	kõrge sallivus
45-85	keskmine sallivus
85-125	madal sallivus
125-135	Totaalne sallimatus

Boiko meetodi interpretatsioon.

Rohkem punkte tähendab, et kommunikatiivse sallivuse tase on madalam, mis võib viia konfliktide tekkimiseni ja viitab ka sallimatusele. Pange tähele milliste osade eest on saadud kõrgemad summaarsed punktid. Suurem punktide arv saadud teatatud omaduse eest viitab, et teil on madalam sallivus tase seljuhul ja teil on raskem suhelda inimestega efektiivselt ja vastupidi.

Plokkide seletust:

1. Inimisiksuse tagasilükkamine või mõistmatus: sa ei saa või ei taha aru saada ega vastu võtta teiste individuaalseid omadusi.
2. Kasutades ennast eeskujuna teiste hindamise protsessis: hinda käitumist, mõtlemisviisi või üksikuid omadusi kasutades ennast standardina.
3. Kategoorilisus või konservatiivsus teiste inimeste hinnangul - puudub paindlikkus ja avar nägemus.
4. Oskamatus peita või leevendada ebameeldivad tundeid: sa ei saa varjata või vähemalt leevendada ebameeldivaid tundeid, mis tekivad seltsimatu partneriga suhtlemises.
5. Soov muuta oma suhtlemispartnerit: te püüate muuta oma suhtluspartnerid oma soovi järgi.
6. Soov sobida teistega vastavalt oma iseloomule: te tahate sobida teistega oma iseloomu, harjumuste, ambitsioonidega.
7. Võimetus andestada teistele vigade eest: te ei saa andestada teistele nende vigu, ebamugavusi, tahtmatult põhjustatud hädasid.
8. Sallimatus suhtluspartneri ebamugava (haiguse, väsimuse, vähese meeleolu) seisundi suhtes: te olete sallimatu teiste füüsilise või vaimse ebamugavustunde suhtes.
9. Võimetus kohaneda teiste suhtlejatega: te ei suuda kohaneda iseloomu, harjumuste, või teiste nõuannetega

Kokkuvõte

Elades kogukonnas mõnikord me naudime üksindust, kuid sallivus oli ja jääb meie elu aktuaalseks teemaks.

"Ela tänapäeval ja vaata tulevikku!", - see oli meie projekti juhtlause, mis oli pakkunud noorte poolt projekti raames. Sillamäe Lastekaitse Ühing korraldas kaks suurt üritust õppeseminari Tartu Ülikooli Narva Kolledži ruumides - seminar ja II Ida-Virumaa Noortefoorum, kus aktiivset osavõtsid kooliõpilased Narva keeltelütseumist, Tartu Üli kooli Narva kolledži tudengid ja teised osalejad, mille eest tahame eriti tänada **Nadežda Tšerkašinat ja Maria Žuravljovat, Aet Kiislat ja Kristina Kallast.**

Osalejad saavutasid määratud taseme: **Arusaamine** – oskus näha probleeme seestpoolt ja näha maailma vähemalt kahest erinevast vaatenurgast – enda, riigi või Euroopa omast. **Oskus vastu võtta seadusi ja olukordade muutusi** – tingimata positiivne, kuid kriitiline suhtlemine sõltumata sellest, kas see meeldib või mitte. **Vajalike muutuste tunnustamine** – õigus lahendada erinevaid probleeme.

Sillamäe Lastekaitse Ühing koostöös partneritega projekti **"Teadlik ja salliv noor kodanik"** raames korraldas kultuuridevahelise dialoogi ja aktiivse kodaniku temaatilist essee- ja fotokonkurssi. Parimad tööd said kingitused: (kruisireis Rootsi, Tallink SPA kinkekaart, ja raamatupreemiad).

Õppeseminaride raames korraldati nii loenguid kui ka rühmatöid, näiteks, meeldisid arutelud/väitlused. Vastavalt tagasiside lehtedele seminari hinnati 5 pallise süsteemi 4.68 punktidega ja 90% vastajad märkisid: "meeldis kõik: loengud äri ja kultuuridevahelise dialoogi kohta, arutelud pagulaste kohta, huvitavad liikumismängud, suurepärase suhtlus tudengitega ja gümnaasiumiõpilastega, igav ei olnud üldse, oli väga sisukas; tahaks osaleda esseevõistlusel, saime kasulikku infot, mis on tarvis tulevikuks. "Meeldisid lektorid - eksperdid, eriti moderaator Vassili, "prillidega mees, lektor ateist, seminaril oli väga tugev energeetika, kõik oli arusaadav ja super!". Tehti ettepanekuid: "korraldage rohkem seminare; soovime edu suurepärasele meeskonnale, hästi korraldatud tegevustele; imetlesime professionaale; osalesime varem ja kindlasti ka tulevikus". Rohkem huvi pakkusid pagulaste arutelud. Arutelude argumentide lühike analüüs. **Argumendid pagulaste poolt:** "elupääste, kultuuri arenemine, majanduse toetus, elu rikastamine, Dublini konventsioon, sallivus, rohkem EL abi, meditsiini areng, uus kultuur, uus ühine tulevik". **Argumendid pagulaste vastu:** "riskid: sotsiaal ja majanduslikud ohud, haigused, kultuuride segunemine, õnnetused, töötust, maksude ära kulutamine, rasside konfliktid, elukvaliteedi ja elustiili kahanemine, ühiskondlikud kulud, usaldusväärsed riigi elanikud.

Osalejatele meeldis ka II Ida-Virumaa Noorte foorum "Noored on jõud mis mõjutab kohalik elu". Foorumi hinneks on 4.48 5-pallise süsteemi järgi. **Mis teemad pakkusid rohkem huvi noortele?** - Noored poliitikas (uue seaduse jõustamine, mis annab 16. aastase noortele õigust osaleda kohalikus valimuses; haridussüsteemi muudatused, töökohad Ida-Virumaal ja kultuuridevaheline dialoog; miks ja kuhu suunavad noored, pagulased ja migrantid: riskid ja ohud, noorte huvid, sport, noorte arvamuse tähtsust ja iga hääle väärtust. Foorumi osalejad rõhutati vajadust lahendada erinevad sotsiaalsed probleemid regiooni, ettevõtlikkuse arendamine ja tuleviku elukutse valimine.

Kõikidel 4.-I rühmadel noored osalejad olid aktiivsed:

1. Kultuuridevaheline dialog multikultuurses keskkonnas.
2. Noored poliitikas: noorte rolli muutmine kohalikkus omavalitsuses.

3. Noorte ettevõtlikkuse arendamine.
4. Noored veedav jõud kodanikku ühiskonnas

Eriti huvitavad olid ettekanded, töörühmad, uued tutvavad, tekkis soov oma elu muutmiseks ja arusaam et on tähtis osata teisi kuulata, olla initsiatiivne, aidata teisi, osaleda projektides/innitsiatiivides, saada rohkem huvitavat info.

Rohkem info ja materiaale saad leida meie veebilehes <http://foorum.sscw.ee/?lang=ru>

Suurem osa tolerantsuse temaatilisi üritusi omavad 5. ühised omadusi

- Vaba arendav tegevus.
- Loominguline, suurem osas on kasutatud improvisatsioon,
- Väga aktiivne õppeprotsess,
- Emotsionaalsus tegevuses, võistluse vaim ja konkurents.
- Otsesed ja kaudsed reeglid mis peegeldavad tunni sisu, loogiline ja ajaline tunni arendamise järjekord

XXI sajandi pedagoogika nõuab nii õpetajatelt kui ka õpilastelt mitte ainult faktide, ajalooliste tegeleaste ja kogemuse teadmist, vaid kõikide teadmiste aktiivset kasutamist ja sallivuse loomist ühiskonnaõpetuse tundide ajal. Need on peamised pedagoogilised eesmärgid.

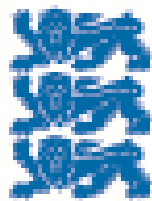

Kasutatud kirjandus

1. Киришина Л.Н. Проблемы этнической толерантности в программах повышения квалификации педагогов национальных образовательных учреждений/Л.Н. Киришина, Э.Р.Хакимов /Методист.-2004.-№4.-С.14-17.
2. Клокова Г.В. Формирование толерантного сознания школьников в процессе обучения истории / Преподавание истории и обществознания в школе.-2003.-№1.- С.18-25.
3. Кожурин Л. В лабиринтах толерантности: Как нам обустроить взаимопонимание и терпимость / Первое сентября.-2004.-53.-С.2.
4. Ленсменг А. Преимущества интеграционной модели образования в мультикультурном обществе: Международный научный педагогический Интернет-журнал с библиотекой "Образование: исследовано в мире" ("ОИМ") <http://www.oim.ru>.
5. Степанов П.В. Как воспитывать толерантность в школе// Педагогический вестник.- 2000.-№2.-С.2.
6. Толерантное сознание и формирование толерантных отношений М.,2002. 368с.
7. Толерантность и культурная традиция Сборник под ред. М.Ю.Мартыновой М. РАН, lh. 447.
8. Юдин А.В. Межрелигиозная толерантность. Преподавание истории и обществознания в школе.-2005.47-50.
9. Ямбург Е. Святая наука – расслышать друг друга, 2000.
10. I.Golikova metoodilised materjalid "Голикова Методическое пособие "Sallivuse tunnid", 2004
11. I.Golikova metoodilised materjalid "Alati ja igal kohal on lõbus mulle", 2004
12. Sillamäe Lastekaitse Ühingu õppematerjalid www.sscw.ee

Integratsiooni ja
Migratsiooni Sihtasutus
Meie Inimesed

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

TARTU ÜLIKOOL
NARVA KOLLEDŽ

ATKO BUSSILIINID

ISBN 978-9949-9761-0-2

9 789949 976102